

DIRVA

THE FIELD
Nr. 99
Grudž.-Dec. 29, 1958
Cleveland, Ohio

Svarbesnieji įvykiai laisvojo Pasaulio lietuvių gyvenime 1958 metais

Praeitin bežengią 1958 metai buvo ypač ryškūs tiek savo įvykiais, tiek svarbiomis sukaktimis.

1958 metais sukako 500 metų Lietuvos patronto karaliaičio šv. Kazimiero gimimo;

370 metų nuo Lietuvos Statuto trečiosios laidos;

100 metų nuo publicisto, poeto ir Lietuvos himno autoriaus dr. Vinco Kudirkos gimimo;

40 metų nuo Lietuvos valstybės atstatymo;

35 metai nuo Klaipėdos krašto įsijungimo Lietuvos respublikon.

Taip pat paminėta eilė kitų lietuviams reikšmingų sukakčių.

Ypač Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis praėjo visur, kur tik yra didesnis lietuvių būrys, su dideliu dvasiniu pakėlimu. Sukaktis paminėta specialiais aktais, kuriuose dalyvavo nemaža aukštųjų garbės svečių: valstybės gubernatorių, kongreso atstovų ir miesto pareigūnų. Amerikos Kongresas, kaip ir kiekvienais metais, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį atžymėjo senatorių ir kongresmanų kalbomis.

1958 metai buvo gausūs ir kitomis reikšmingomis sukaktimis. Sausio 15 d. atšventė 80 metų sukaktį senas spaudos darbuotojas, buvęs Vytauto Didžiojo universiteto Kaune profesorius inž. Bronius Prapuolenis, dabar gyvenęs prie Chicago.

Kovo mėn. sukako 90 metų nuo rašytojo ir filosofo Vydušo gimimo. Jis mirė 1953 metais Vokietijoje.

Kovo 27 d. Amerikos lietuviai prisiminė Aušros ir Varpo bendradarbių, kovojusių už lietuvišką bažnyčią Amerikoje, kun. Aleksandrą Burbą. Jo iniciatyva Pensilvanijos valstybėje lietuviai atsiskyrė nuo lenkų ir sukūrė savo parapijas, kurios dar veikia ir šiandien.

Kovo mėn. sukako 75 metai kai pasirodė pirmas tautinės ir patrijotinės minties lietuvių laikraštis Aušra, turėjęs nepaprastai didelę reikšmę lietuvių tautiniam atgimimui. Pirmuoju Aušros redaktoriumi buvo dr. J. Basanavičius. Aušra pasirodė Tilžėje, nes rusai tuo metu draudė lietuvišką spaudą Lietuvoje.

Gegužės 11 d. atšventė 80 metų sukaktį buvęs Vytauto Didžiojo universiteto Kaune profesorius inž. Jonas Šimoliūnas, dabar gyvenęs Wisconsin valstybėje, gyvai besireiškiantis Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungoje.

Liepos 18-19 d. Chicagoje lietuviai bendromis jėgomis paminėjo 25 metų sukaktį nuo istorinio Dariaus ir Girėno skridimo per Atlanto vandenyną. Pagrindinę kalbą pasakė senatorius Kefauveris.

Rugpjūčio 7 d. sukako 100 metų kai gimė didelis Mažosios Lietuvos veikėjas Martinas Jankus. Jis buvo paskelbtas Mažosios Lietuvos patriarchu ir Rambynų kalno saugotoju. M. Jankus, pasitraukęs nuo bolševikų į vakarus, mirė Vokietijoje.

Kompozitorius Br. Budriūnas, dabar gyvenęs Californijoje, paminėjo 30 metų muzikinės veiklos sukaktį.

Korp! Fraternitas Lithuania atšventė 50 metų sukaktį. Ji buvo įkurta 1908 metais dr. J. Basanavičiaus patarimu. Šiuo metu

kejas E. Simonaitis, buvęs Klaipėdos krašto direktorijos pirminkas, dabar gyvenęs Vokietijoje.

75-tąjį gimtadienį taip pat paminėjo žinomas rašytojas poetas, Mykolas Vaitkus, gyvenęs Amerikoje.

1958 metai buvo gana gausūs įvairiais lietuviškojo gyvenimo įvykiais, suvažiavimais, seimais, parodomis, sporto šventėmis ir koncertais.

Didelį lietuvių dėmesį patraukė New Yorke įvykęs Tautinių organizacijų kongresas, Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas Bostone ir Balto seimas Newark.

VATIKANAS RUOŠIASI PANAIKINTI LIETUVOS ATSTOVYBĘ?

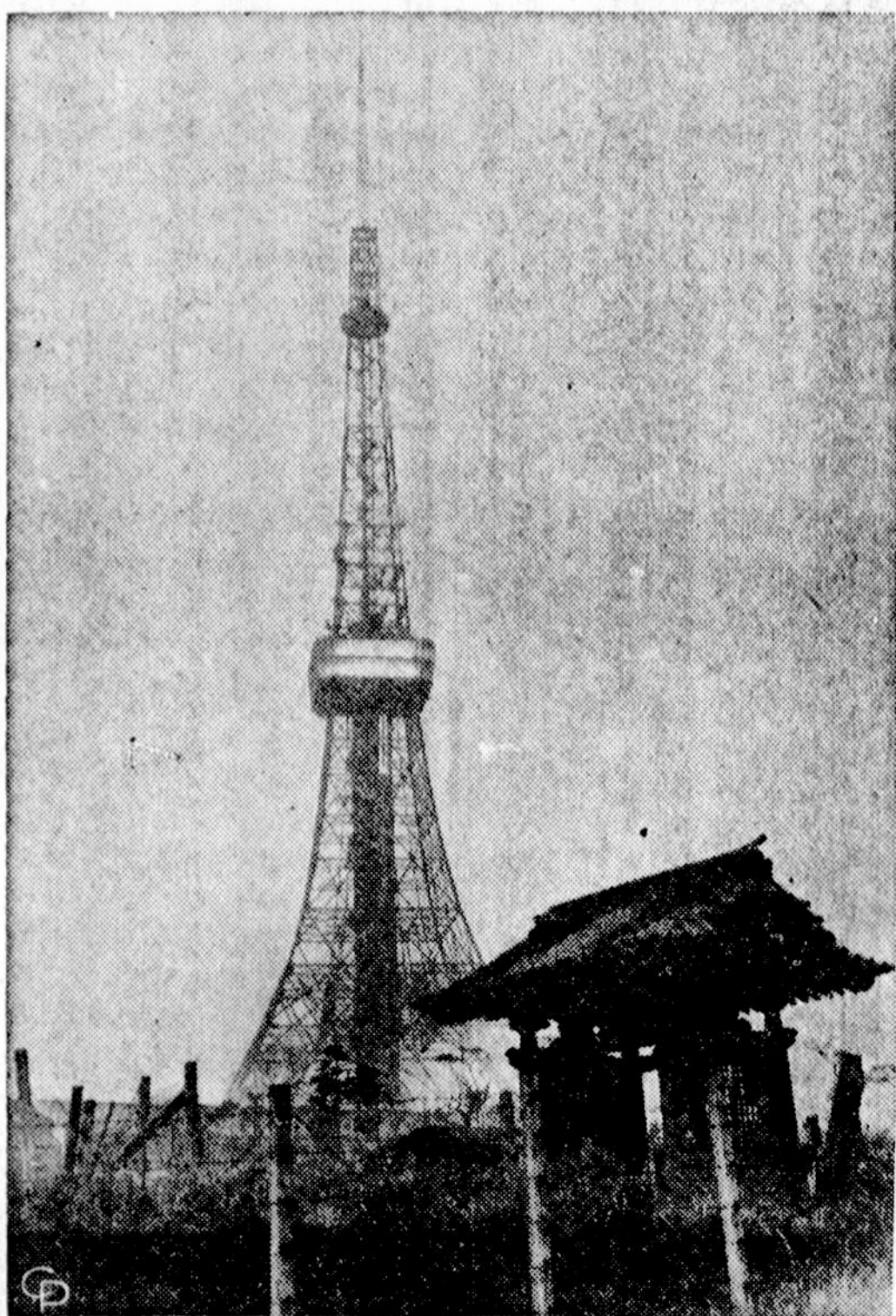
Specialus pranešimas iš Europos

Italų laikraščiai skelbia, kad Vatikanas svarsto egziliuotų atstovybių — Lietuvos ir Lenkijos — egzistencijos klausimą. Laikraščių pranešimu, tatau rishama su lenkų kardinolo Višinskio intervencija ir neva Vatikano noru, likviduojant egzilines atstovybes, pagerinti Bažnyčios padėtį Lietuvoje ir Lenkijoje. Galutinis sprendimas dar nepadaromas.

Gandai, apie ketinimą uždaryti Vatikane Lietuvos ir Lenkijos pasiuntinybes, tikrumoje jau plinta nuo praėjusios vasaros, kai Vatikane lankėsi Chruščiovo specialus "emisaras" dėl glaudesnių santykių užmezgimo tarp Sovietų Sąjungos ir Vatikano.

Jau tada vienas prancūzų žurnalistas rašė, kad šis "emisaras" Chruščiovo vardu žadėjęs grąžinti komunistų valdomuose kraštuose bažnyčioms ir vienuolynams dalį nusavintų turtų, duoti daugiau laisvės religijai, jei Vatikanas pakeistų savo pažiūras Sovietų politikos atžvilgiu.

TEGUL VISIEMS DIRVOS SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS, TALKININKAMS IR RĖMEJAMS BŪNA GERI 1959 METAI!

Aukščiausias pasauly televizijos bokštas — 1,092 pėdų aukščio — baigtas statyti Tokijo priemiesty. Ši paryžiško Eifelio bokšto kopija yra 100 pėdų aukštesnė už patį originalą.

Bet buvęs popiežius Pijus XII tam priešinosi, tuo tarpu naujasis popiežius Jonas XXIII ir jo sekretorius kardinolas Tardini pasirodė esą labiau "liberališkesni" sovietų atžvilgiu.

Siems gandams patvirtinimą davė paskutinis įvykis per Kalėdas Vatikane, kai naujasis Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tardini buvo konsekruojamas arkivyskupu šv. Petro bazilikoje. Konsekravimo apeigose dalyvavo 15 kardinolų ir visi prie šv. Sosto akredituoti diplomatai, išskyrus du: Lenkijos egz. vyriausybės pasiuntinys Kazimieras Popee, šias pareigas einęs nuo 1939 m. liepos 24 d., ir Lietuvos pasiuntinys Stasys Girdvainis, šias pareigas einęs nuo 1939 m. spalio mėn.

Laikraštinkai tuojau kreipėsi į Vatikano valstybės sekretorių, prašydami paaiškinimų dėl šių dviejų diplomatų nedalyvavimo, bet jiems nieko nebuvo paaiškinta. Taip pat jokių paaiškinimų jiems nedavė ir Lietuvos pasiuntinybė, pabrėždama tik,

kad Lietuvos pasiuntinybė prieš šv. Sosto tebeveikia ir ji nėra nieko oficialaus gavusi dėl jos uždarymo.

Keista, kad visa tai įvyko po to, kai popiežius savo kalėdinėje kalboje aiškiai pasakė, kad jo linkėjimai vienybės ir taikos klausimu atsimuš į komunistinių kraštų ausis, kur šviesiausios idėjos yra slopinamos ar draudžiamos, kad jau eilė metų ten vyksta įvykiai, kurie nereikalingai platesnio aiškinimo. Gi praėjusį sekmadienį, kai visi Amerikos katalikai meldėsi už katalikus, persekiojamus ir kankinamus anapus geležinės uždangos, Amerikos katalikų vyskupai paskelbė atsisaukimą, kviečiantį pasmerkti religijų persekiojimus komunistų valdomuose kraštuose, kurie yra didžiausi kokie kada yra buvę per 2,000 krikščionybės metų.

Ir štai po visų tų pareiškimų dabar Vatikanas ketina uždaryti Lietuvos pasiuntinybę prieš šv. Sosto, tuo pripažindamas teisėtą Lietuvos okupavimą.

Laisvojo pasaulio lietuviai per savo organizacijas, parapijas, o ypač katalikiškos organizacijos, turėtų siųsti telegramas Vatikano valstybės sekretoriui (His Eminence Domenico Cardinal Tardini, Secretary of State, Vatican City), prašydami leisti ir toliau veikti Lietuvos pasiuntinybei prie šv. Sosto.

VISAM PASAULY

• Prezidentas Eisenhoweris įsakė sudaryti naują Amerikos mokslo technologijos tarybą, užtikrinti tolimesniam Amerikos mokslo ugdymui. Naujoji taryba pagerins planavimą bei vadovavimą vyriausybės mokslo programoms ir skatins didesnę bendradarbiavimą tarp vyriausybės agentūrų, dirbančių mokslo srityje.

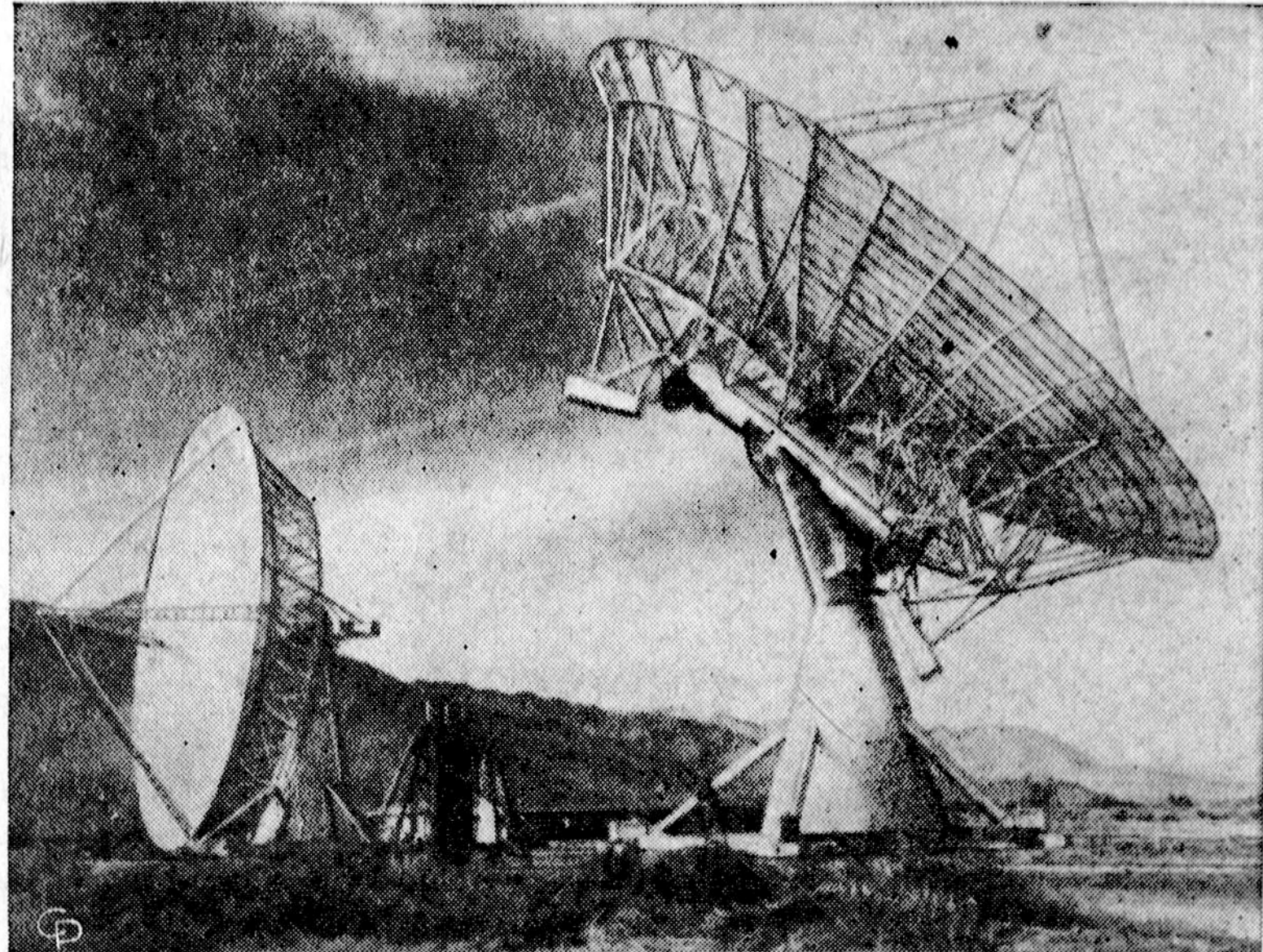
• Naujasis Amerikos žemės palydovas Atlas atidarė kelią į pasaulio televizijos bei komunikacijų centro sukūrimą translativimui iš žemės palydovų. Ateityje žemės palydovai galės būti panaudoti orui spėti, o taip pat laivų bei lėktuvų susisiekimo reikalam.

• Anglija, Prancūzija, Vakarų Vokietija, Italija, Belgija, Olandija, Liuksemburgas ir Skandinavijos kraštai paskelbė naują valiutos politiką, pagal kurią anglų svaras ir kitų devynių kraštų valiutos bus lengviau iškeičiamos. Prancūzija sumažino savo franko vertę. Už 1 dolerį bus mokama 497,70 fr. Gi anglų svaras bus laisvai keičiamas ne anglų svaru zonoj gyvenantiems žmonėms. Nauji pakeitimai ne tikrai išplės pasaulinę prekybą, taip pat palengvins daugeliui turistų išeiti vieno krašto valiutą į kito krašto. Washingtone šie finansiniai pakeitimai sutikti palankiai.

• Anglai Kipro saloje panaikino kai kuriuos suvaržymus salos gyventojams, leisdami važinėti dviračiais ir kitomis susisiekimo priemonėmis. Tai padaryta po to, kai graikai paskelbė nutraukti savo teroristinę veiklą.

• Venecuelos lėktuvai praėitą savaitę ieškojo džiunglėse baliono "Mažasis Pasaulis", kuris prieš 2 savaites pakilęs nuo Maroko pakraščio bandė persikristi Atlantą ir būk nusileidęs Venecuelos džiunglėse. Baliono įguloje buvo trys vyrai ir viena moteris. Iš pradžių jie siuntė per radiją pranešimus apie savo kelionę, bet vėliau ryšis su jais nutrūkęs.

• Pasaulinė bažnyčių taryba, apjungianti protestantus, paskel-

Radijoteleskopai naujoje Caltech observatorijoje, Bishop, Cal. Per pirmąsias dvi dienas jie pasiekė bilijono šviesos metų atstumą kosmose (šviesos greitis — 385,000 mylių per sekundę).

AMERIKA SIEKIA GARBINGOS IR TEISINGOS TAIKOS SAKO PREZIDENTAS EISENHOWERIS

bė, kad 1959 metais ji išplės savo pašalpos ir paramos darbą pabėgėliams. 1959 metai bus paskelbti pabėgėlių metais, kurių eigoje visos savanoriškos pabėgėliams padėti organizacijos padidins savo veiklą remti pabėgėlius, daugumoj komunistų tironijos aukoms.

• Prancūzijos ir Italijos komunistų partijos vėl kreipėsi į socialistus, prašydamos juos dėti į bendrą frontą prieš, kaip sako komunistai, reakcijos ir fašizmo plėtimąsi. Nuo Vengrijos įvykių Italijos ir Prancūzijos komunistai neteko daug pasekėjų, ypač labai nusmuko Prancūzijos komunistai, kurie į naująjį parlamentą vietoj 130 atstovų sugebėjo praveisti tik 10.

• Jugoslavijos prezidentas Tito, kuris šiuo metu keliauja po Azijos kraštus, Indonezijoje pradėjo derybas su prezidentu Sukarno.

• Amerika Indijai paskolino 100 milijonų dolerių pagerinti Indijos geležinkelio sistemai. Viso 1958 metais Indijai buvo duota 170 milijonų.

• Sirijos vidaus reikalų ministeris pasmerkė Sirijos komunistus, išvadindamas juos arabų nacionalizmo priešų atstovais.

• Kinijos komunistai atnaujino Quemoy salos bombardavimą.

DAUG GRĮŽTANČIŲ IŠ LIETUVOS

Pagal 1958 m. pavasarį sudarytą Maskvoje sutartį dėl Vokietijos piliečių repatriacijos, Vokietijon iš Sovietų Sąjungos birželio-lapkričio mėn. laikotarpyje yra atvykę apie 3,000 asmenų. Netoli 1,500 yra itvykę iš Lenkietuvos.

Gaila, kad nei Vliko Vykd. Taryba, užsikonservavusi Reutlin-

Washingtonė yra įsigalėjęs paprotys, pora dienų prieš Kalėdas prie Baltųjų Rūmų įžiebt didžiulę Kalėdų taikos eglutę. Tų iškilnių proga prezidentas ne tik įžiebia eglutę, bet ir pasako kalėdinį sveikinimą bei linkėjimų žodį.

Siemet kalėdinę taikos eglutę prie Baltųjų Rūmų prezidentas Eisenhoweris įžiebia praėjusį antradienį ir ta proga pasakė kalbą, primindamas, kad jis yra davęs iškilmingą žodį visoms pasaulio tautoms, jog Amerika sieks tik taikingo gyvenimo, kad ji nenorinti pavergti ar kontroliuoti jokios valstybės ir tautos. Svarbiausia, ko ji nori, tai draugai su kitais žmonėmis džiaugtis taika, garbinga ir teisinga taika.

Amerika yra stipri, sakė prezidentas, kadangi šiandieniam pasaulyje tai yra vienintelis kelias išsaugoti taiką. Bet Amerika savo pajėgumo niekad nepanaudos taikai ardyti.

Savo kalėdinį žodį prezidentas Eisenhoweris baigė, linkėdamas amerikiečiams ir visai žmonijai linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų.

Lietuvos atstovas Washingtonė Juozas Kajeckas per Amerikos Balsą į Lietuvą perdavė tokių šventinius linkėjimus: "Kalėdų švenčių proga vėl mintimis skriejame pas savus.

gene, nei Vokietijos lietuvių bendruomenės organizacija nesima priemonių užmegsti ryšį su šiais repatriantais, kurie yra dabartinio Lietuvos gyvenimo tikriausieji liudininkai.

LAISVIEJI LIETUVIAI!

Praėjusieji 1958 metai buvo atžymėti eile susitelkimų, pademonstravusių laisvojo pasaulio lietuvių politinį ir kultūrinį pajumą, siekiant lietuvių gavinimo ir Lietuvos laisvės kovų aktyvumo. Ta kryptimi daug pasitarnavo ir Tautinis Kongresas New Yorke. Konstruktyvios jo mintys atsiliepė ir vėlesniųjų bendrinių kongresų darbų programoje. Mūsų pasaulėžiūrinių grupių tarpusavio santykiai pažengė darnesnio darbo linkme.

Tačiau tarptautinėje arenoje Lietuvos laisvės byla nesusilaukė jokios ryškesnės prošvaistės. Dargi priešingai. Metams baigiantis mus pasiekė žinia, kad Vatikano sluoksniuose peršamas projektas, kuris kėsinaisi pazeisti teisinį Lietuvos statusą.

Koegzistencinis trumpųjų distancijų politikų troškuls yra linkęs spekuliuoti ne tik savųjų kraštų, bet ir pavergtosios Lietuvos likimu.

Tokie skaudūs reiškiniai skatina visus laisvę ir teisę gerbiančius lietuvių glaudžiau telktis apie laisvasias lietuvių organizacijas, atidėti į šalį neesmines tarpgrupines problemas, vieningai tarpusavyje ir sutartinai su teisėtais mūsų valstybės reprezentantais ginti dabartinį Lietuvos statusą ir siekti faktinės Lietuvos laisvės.

Sveikindami Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narius ir rėmėjus, tautinės minties bičiulius ir visus geros valios lietuvius, linkime naujaisiais — 1959 — metais spartesnės pažangos tautinės konsolidacijos keliu ir gyvesnės akcijos tautos idealo siekiant!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba ir Sąjungos Tarybos Prezidiumas

Inž. Eug. Bartkus

J. J. Bachunas Inž. J. Jurekūnas
Dr. S. Biežis Adv. A. Lapinskas
T. Blinstrubas Dr. J. Paplėnas

Mes ne tik prisimename tautiečius tėvynėje, bet jiems ir užjaučiame. Dar daugiau, mano ir daugelio laisvų lietuvių visos gyvenimo pastangos jiems aukojamos. Ir Kučių plotkeles lauzant, ir Piemenėlių mišiose ir Naujuosius Metus pasitinkant, mes dvasioje būsime su jumis ir kartu statysime didelį klausimą, kada atkursime šviesų židinį ant Nemuno krantų ir kada sugrįšime pailsėti ant sutryptų karo pamatų?

"Galas priespaudai, laisvės ir tikrosios nepriklausomybės tėvų žemei, — tai Lietuvos atstovo linkėjimai pavergtai tautai Naujųjų Metų proga.

"Toji valanda tikrai ateis, — sakė Juozas Kajeckas. — Tikėjimo šviesesnio lietuvių ateitimi, mielasai lietuvi, niekad neprarask! Tautų pavasaris neišvengiamai padvelks Nemuno krantais. Dievo girms mala lėtai, bet tikrai. Kalėdų metu geroji valia pabrėžiama ir aukštinama. Geroji valia tai lietuvių valia. Ji mūsų tautą į prisikėlimą lydės. Blogoji valia Lietuvą pavergė. Ji mūsų tautos sielai svetima. Svetima ji ir Kalėdų dvasiai.

"Lietuvi, — sakė Juozas Kajeckas, — palik didingas savo kančioje, savo lūkesčiuose. Tavo dvasinių jėgų lobynas turtingesnis, negu tavo pavergtė. Žvelki ateitin su tekančia saule vilties".

JIE ĮSIJUNGĘ Į DIRVOS TALKĄ

Mūsų vykdytas \$20,000 vajus senai pasibaigęs, bet mes džiaugiamės, kad mūsų didelius darbus savo naujomis aukomis parėmė ir į talką šimtiniškai įsijungę:

Ponia A. M., iš Chicago, aktyvi visuomenininkė ir labai dosi jaunimo rėmėja, papildomai inėsusi \$75.00 ir tuo tapusi, prijungus ankstyvesnius įnašus, šimtininke.

Ray Nausneris, mums talkinęs parduodant senuosius Vilties Draugijos namus, į talką įsijungęs \$100.00 įnašu.

Zigmas Jankus, clevelandietis, mielas jaunimo rėmėjas ir didelis lietuviškosios spaudos bičiulis, į talką įsijungęs su \$25.00 įnašu.

Mes būsime labai dėkingi, jei mūsų dirbamus darbus atsimins ir kiti, kurie anksčiau į talką negalėjo dėl vienokių ar kitokių priežasčių, bet dabar įsijungę. Kiekvienas naujas įnašas mums patalkins lengviau galą su galu suvesti ir visus užsimojimus įvykdyti.

Kitas Dirvos numeris

išeis sausio mėn. 5 d. Iki to laiko mes tikime persijungti į ofsetinę spaudą.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-8344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-8344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA: P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Šiuo numeriu užbaigiam 1958 (tactus. Užbaigiam, išleidami 99 numerius, davę beveik dvigubai skaitomosios medžiagos, negu buvome gavę ankstesniais metais. Užbaigiam, kiek paaugę naujais skaitytojais, tik šiek tiek atsilikę prenumeratos mokesčių, sumokėtu senųjų pastovių skaitytojų, kuriuos palietė bedarbė ir kiti panašūs sunkumai. Pagaliau, gražiai 1958 metų užbaigiam dar skelbiame ir mūsų vykdyto vėjau tris naujus talkininkus. Jų tarpe du šimtininkai, mūsų darbą iš naujo parėmus ir kitus paskatins, kad su parama niekad nevelu įsijungti.

1958 metais lietuviškajam gyvenime buvo labai prasmingi. Atsventė 40 metų Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo sukaktį, su gailėsčių dairėmės atgal, kad Tėvynėje nė kiek nelengvėja nešamos vergijos grandinės.

Šiais metais lietuvių ir Lietuvos reikalus aktyviai svarstėm įvykusiam Tautiniam Kongrese ir daug aktyviau dirbom lietuvišką darbą. Šiais metais buvo susirinkęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas ir pastatė kartinį akmenį viso pasaulio lietuvių darnesniai jungčiai. Šiais metais tautininkas jaunimas daug aktyviau pradėjo reikštis organizaciniam ir tautiniam darbu, pilnai žadėdamas gerą įsibėgėjimą ir darbo vaisius. Ir visa tai mela, lietuviškai širdžiai patraukli ir vertinga. Tik labai gaila, kad šiais metais mažiau reikšės lietuvis rašytojas naujais savo kūriniais, pirmavimą užleisdamas lietuviui dailininkui. Ir lietuvių dailininkų parodos pelnė nemažai garbės, kūrybinio pajėgumo laimėjo naujų draugų, naujai praskleidė lietuviškuosius dvasinius sugebėjimus.

Aktyviai reikšės ir lietuvis aktorius daugely vietinių lietuvių kolonijų teatrų. Tiesa, vienuer jie buvo parapijos lygio, kitur praveržė ir didesnes aukštumas ir padvelkė kūrybine jėga. Tik gaila, kad mūsų teatralai vis dar nepajėgūs sukurti vieną centrinių lietuvių teatrą, juo sujungti mūsų teatro talentus, teatru metu įsijungti į planingą lietuvių darbą. Čia, kaip ir anksčiau, reikia laukti gabių organizacinių talentų, kurie tokį darbą pajėgtų atlikti. O jis nėra negalimas.

Praėjusieji metai JAV lietuviams, šalia gražių pasireiškimų ir laimėjimų, davė ir nelauktą smūgį, iš mūsų tarpo į amžinybę išplėšęs didelių gabumų visuomenininką ir politiką a. a. Antaną Olį. Didelįs užsimojimus planuodami ir vykdydami mes visada jo pasigesime ir gailėsime. Tai padarytoji spraga, kurios greit neužpildysime, o jo tautos neturėdami ir daugelį darbų galėsime tik mažesne apimtimi atlikti.

1958 metai labai prasmingi ir mūsų aktyvių rėmėjų, leidusių sudarytus planus paversti darbo vaisiais. Čia mes pajutome ne tik daug tautos, bet dar daugiau lietuviškos širdies, tyriausio džiaugsmo tiems darbams sekantis, nuosirdaus paskatinimo dar aktyviau darbą vykdyti.

Šie metai Dirvai jau yra ir paskutiniai spausdinti senąja technika, kuri per kelius dešimtmečius buvo naudojama. Naujoji technika mus įgalins ir lietuviškąjį gyvenimą pažvelgti ir iš vaizdinės pusės, tuo ji padaryti pilnesnį ir patrauklesnį. O tai galėjo įvykti tik visų bendra talka ir visų dosnumu.

1948 metus užbaigdami, mes džiaugiamės, kad mūsų skaitytojų šeima didelė ir pasisiskirsčiusi po visus laisvuosius pasaulio kraštus. Ji pasiekia net tolimąją Naująją Zelandiją, o tuo tarpu, ir prie geriausių mūsų norų, ji negali pasiekti Tėvynės. Ir j mūsų skaitytojų dažnus užklausimus, ar jau galime Dirvą užprenumeruoti savo artimiesiems Lietuvoje, vis turime kartoti tą patį atsakymą, kad dar negalima. O kaip ten lietuvių skaitytojo Dirva vertinama, mes turime poras atvejų atsiliepiamus, kada Dirva, ir pro labai saugią geležinę uždangą, vistiek lietuvių pasiekė. Ji iš rankų į rankas ejo, kaip brangiausia relikvija, kol jos puslapiai sudilo ir nebesimatė spausdintų raidžių.

Baigdami 1958 metus, mes norime tikėti, kad ir kaip sunku bus lietuviui Tėvynėje, svetimuose kraštuose gyvenant, jis visada bus ištikimas savo tautai ir visada jai ties patarnaujančią širdį ir rankas. Ir Dirva, kaip ligi išol, visad bus su jumis, varge ir džiaugsmo, Tėvynę laisvės siekiant.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRespect 8-1717
Rezidencijos RERpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL: 1-8 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį, šeštadienį, ofisas uždarytas
Seštadienį nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso RERpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

MARGUTIS

vra pat's seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleista kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Kas ir kur?

• Prancūzijos L. B. Krašto naują valdybą sudaro: kun. J. Petrošius, P. Klimas ir R. Bačkis. Į revizijos komisiją išrinkti: E. Turauskas, B. Venckuvienė ir O. Peruche-Gečaitė.

• Dail. Pranas Gailius suruošė Paryžiuje savo darbų parodą.

• Skulpt. Antanas Mončys, nuolat gyvenęs Prancūzijoje, per Kalėdų šventės buvo suruošęs parodą Monte-Carle, kurią globėjo Monaco princas.

• Dail. Romas Viesulas, šiuo metu viešęs Paryžiuje, sausio 2 d. ruošia savo darbų parodą "Le Soleil dans la Tete" galerijoje.

• Sol. Prudencija Bičienė gavo kvietimą dainuoti solo partiją Cincinnati miesto operos Toscos pastatyme birželio 24 d.

• Ada Martinkaitė grįžo iš Brazilijos į Paryžių tęsti savo studijų.

• Paryžiaus lietuvių kolonija padidėjo naujais nariais, atvykusiais ten studijuoti lietuviškas menininkais ir studentais. Iš Amerikos yra nuvykusios studijuoti Birutė Kapociūtė ir Elona Marijošaitė, iš Kanados dail. Pranė Dvylyaitė. Čia studijuoja ir iš New Britain atvykęs klerikas Leonardas Kvedas.

• Prancūzijos Svetimšalių legijoje tarnaujantis lietuvis Sgt. Maj. J. Tomkus pakeltas į adjutant (viršilios) laipsnį.

• Inž. Juozas Mačiokas, buvęs Tautininkų Sąjungos Ukmergės apskr. Komiteto pirmininkas, gruodžio 18 d. mirė Los Angeles, Calif., palikęs giliame liūdesyje žmoną, dukrelę ir žentą.

• Los Angeles Teatro Mėgėjų Sambūris išsirinko naują valdybą: pirm. V. Gily, sek. J. Saltenytė, išd. V. Dovydaitis.

• J. Chodokauskienė, buvusio Panevėžio burmistro pulk. Chodokausko žmona, persikėlė iš Clevelando gyventi į Los Angeles. Jos sūnus, liks Clevelande, persikels vasarą.

• Los Angeles Lietuvių Studentų Sgos skyriaus valdybą sudaro: inž. R. Petraitis, O. Sumanaitė, G. Radvenis, V. Gily ir inž. J. Navickas.

• Los Angeles Balfo skyriaus naują valdybą sudaro: pirm. A. Dapšys, vicepirm. V. Pažūra ir A. Latėnas, sek. Šakienė, išd. F. Kudirka, fin. sek. I. Medziukas ir narys P. Raulinaitienė.

• Iš N. Zelandijos į Los Angeles nuolatiniame pasigymimui atvyko Klemansas Palaikis su žmona Elena ir vaikais: Kastytis, Jūratė ir Gailutė.

• Kun. J. Kučinas, Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas, mirė Kalėdas atsventė 50 metų sukaktį.

• Audrys Bačkus, Lietuvos atstovas Prancūzijoje dr. S. Bačkis, studijuojantis Romoje teologiją, gavo mažuosius šventinimus.

• Šiuo metu Australijoje studijuoja virš 100 lietuvių studentų.

• Australijos Lietuvių Bendruomenės vadovybės suvažiavimas įvyko gruodžio 28-29-30 dienomis Melbourne.

• Mokyt. Skėrio iniciatyva, Evangelikų Jaunimo Ratelis Vasario 16 gimnazijoje suruošė Kalėdų eglutę, kurios programą gražiai aprašė vietiniai vokiečių laikraščiai.

• Australijos lietuviai skautai nuo gruodžio 27 iki sausio 10 d. stovyklauja tautinėje stovykloje. Stovyklauti susirinko per 180 skautų. Stovykla skiriama Lietuvos skautijos 40 metų sukakčiai atžymėti.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS NEW YORKE

LB New Yorko Apyg. V-bos pirm. J. Šlepetytis buvo sušaukęs organizacijų atstovus aptarti bei subendrinti didįjį ir bendrąjį Naujųjų Metų sutikimą New Yorke.

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos Valdyba jau ankstyvą rudenį buvo sušaukusi New Yorke esančių kultūrinių ir jaunimo organizacijų atstovų pasitarimą dėl Naujųjų Metų sutikimo. Organizacijų atstovai, išklause bendruomenininkų motyvuotų siekių apibūdinimą, priėjo vieningo sprendimo 1959 metų sutikimą ruošti bendruomeniškai.

Aktyviai remiančių bendrą N. Metų sutikimo ruošimą organizacijų tarpe buvo: BALFas, FASS Rytų Apygardos Komitetas, Lietuvių Sporto Klubas, Moterų Vienių, Lietuvių Moterų Atstovybė, Tautinis Akademinis Sambūris, Korp. Neo-Lithuania New Yorke ir Ateitininkų Sąjungos New Yorko skyrius. Tai gražūs šių organizacijų supratimas bendrųjų tikslų, kurie yra: siekimas stiprinti lietuviškos bendruomenės ryšius, mėginimas pratinti draugiškai bendrauti skirtingų ideologijų lietuvius, artinti tarpusavyje organizacijas ir jas jungti bendrai veiklai, pagaliau, jei iš parengimo liktų pelno, — materialiai paremti lietuviškos kultūros ir lietuviškosios kultūros reikalus.

Čia ka tik suminėtieji siekliai ir paveikė N. Metų sutikimo organizatorius, kad jie apsisprendę paimti gana patogias ir pakankamai puošnias Grand Paradise sales Brooklyne, o neveržtys į Manhattaną, kur už menkesnės vertės sales dalyviams tektų mokėti mažiausiai dvigubai. Ekonominis nerajėgumas ar kai kurių pagirtinas taupumas negali būti priežastimi, kuri užslopintų tą didįjį mūsų visų troškimą Naujuosius Metus sutikti kuo gausiau susibūrus jaukioje lietuviškoje nuotakoje. New Yorko bendruomeniškasis N. Metų sutikimo parengimas kaip tik yra prieinamas visiems: už labai gerą vakariene su šampanu dalyviai temoka tik po 7 dol., o studentai ir uniformuoti kariai tik po 5 dol.

Užgiriant jaunimo ir kitas organizacijas, kurios atėjo talkon LB New Yorko Apygardos Val-

dybai, negalime pasidžiaugti vienu sambūriu ir viena studentų organizacija, kurie nesuprato ar nenorėjo suprasti bendrojo tikslo.

Mūsų visuomenė jau ir taip gerokai susiskaldžiusi, tad bent Naujuosius Metus turėtume tradiciniai pradėti naudoti lietuvių visuomenės suartėjimui. Tą uždavinį geriausiai gali atlikti Lietuvių Bendruomenė, todėl jos iniciatyvą turėtų remti visos patriotinės organizacijos be skirtumo. S. B.

AUGA NEW YORKO VYTIČIŲ GRETOS

Gruodžio 13 d. Korp! Vytis New Yorko skyrius Baltic Freedom House, New Yorke, turėjo savo šventę. Joje dalyvavo per pusšimtis ASS narių iš New Yorko ir Waterburio.

Šventę atidarė K! Vytis N. Y. skyr. pirm. fil. R. Kezys, kviesdamas visus sugiedoti Gaudeamus. Apie Korp! Vytis praeitį kalbėjo fil. Vacys Augulis, paliesdamas jos darbus tautai, skautijai ir studentijai. Senjorų pasižadėjimo apeigas pravedė fil. dr. Henr. Lukaševičius. Pasižadėjimą davė ir Korp! spalvas gavo juniorai: Jonas ir Edvardas Bačanskai, Jurgis Birutis, Rimas Čenkus, Vytautas Ramanauskas, Saulius Sirusas, Vytautas Šetikas ir Vytis Virbickas. Akad. Skautijų Dr-vės kand. Daivai Alytaitė padėkoto už juostų nuadimą ir iškelta dovana.

Vytiečius sveikino: L. L. K. pirm. V. Sidzikauskas, ASD N. Y. skyr. pirm. Birutė Ulėnaitė, ateitininkų vardu — Kęstutis Skrupskelis, Korp! Neo-Lithuania vardu — Antanas Smetona, Santaros — Romas Penikas. Raštu sveikino Korp! Vytis garbės narys prof. Ig. Končius, Korp! Vytis ir ASS centro valdybos. Naujų senjorų vardu padėkos žodį tarė Vytis Virbickas. Iškilmingoji dalis užbaigta tautos himnu.

IŠ LOS ANGELES

LIETUVIŲ EGLUTĖ LAIMĖJO PIRMAJĄ VIETĄ

Šiais metais Los Angeles savivaldybės įstaigos suorganizavo Kalėdų švenčių iškilmes, kuriose pasirodė 24 tautos, jų tarpe ir lietuviai.

Violeta Mitkutė anglų kalba susirinkusiems svečiams paaiškino apie lietuviškus šokus ir dainas. Programoje dalyvavo 25 vaikučiai, vadovaujami p. Razutienės. Jie gražiai pagiedojo Piemenėlių giesmę ir sudainavo "Ko liūdi". Po to, kuriosios mergaitės sugiedojo anglų kalba Tyliają Naktį ir pašoko kelis tautinius šokius.

Lietuvių papuoštoji kalėdinė eglutė komisijos buvo pripažinta pačia gražiausia, nes visi eglutės papuošalai buvo padaryti rankomis iš šiaudų. Sienos gė buvo papuoštos lietuviška drobe, paveikslais ir kitokiais tautiniais dirbiniais.

Gaila, kad prie eglutės nebuvo nieko iš lietuvių, kuris būtų galėjęs duoti svečiams paaiškinimus apie eglutę ir Lietuvą.

J. K.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE YODER
COMPANY

CLEVELAND, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

CANADA DRY
GINGER ALE

EX 1-8800

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-9260

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR KLIENTAMS LINKIME

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Mes dėkojame visiems už pasitikėjimą ir daugelį užsakymų, kurių mes gavome.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

141 2nd Ave.
New York City
Tel. YU 2-0380

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWer 1-1461

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. GRamercy 5-7430

132 Franklin Ave.
Hartford, Conn.
Tel. CHapel 6-4724

39 Raymond Pk. W.
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-2877

308 West 4th St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANDrew 8-5040

REMKIME MAŽŲJŲ AUKLĖJIMĄ

Pagrįstą psichinės higienos mokslu ir gimtosios kalbos meile

D. PETRUTYTE

Čia irgi tik trumpai atsakysiu, jog šis metodas nėra nei pase-nės, nei atgyvenęs savo laiką, nes jis remiasi pastoviomis, ne-sikeičiančiomis žmogaus plėtos tendencijomis tiek fizinėje, tiek psichinėje srityje. Montessori metodas neišvengiamas nei iš filo-sofinių ideologijų, nei iš pasau-lėžiūrinių doktrinų, kaip kai ku-rios iki šiol tebepraktikuojamos pedagoginės doktrinos, vedan-čios savo kilmę iš senai atgyve-nusių empiristinių ar romanti-nių ideologijų. Montessori meto-das yra pagrįstas giliomis studi-jomis apie tai, kaip auga ir vysto-si universalūs žmogus antropo-loginiu, fiziologiniu ir psicho-fiziniu atžvilgiais. Vis vien, kas bebūtų tas žmogus — europietis ar Azijos indas bei japonas, af-riktietis ar arabas ar juodukas, Amerikos indėnas ar polinazijie-rių laplandietis. Ir vis vien kokiose besikeičiančiose sąlygo-se tas žmogus begyventų, kokiais valstybiniais režimais jis bebū-tų valdomas, kokiais šuoliais be-pažangtų ar atžangtų jo civili-zacinė aplinka, jis visuomet gims vaikui ir jam reikės išgyventi ei-lę metų, kad pasiektų fizinio ir psichinio subrendimo lygį.

Šiandien neįmanu pramatyti, kad žmogaus kūno augime ir jo fizinės plėtos eigoje galėtų įvyk-ti kokie esminio pobūdžio paki-timai, kaip antai — kūdikio be-jėgiškumo, pradinio vaikščio-jimo, pieninių dantukų kritimo ir t.t. Lygiai tokie pat pastovūs veiksniai tvarko ir dvasinę žmo-gaus plėtos eigą, kurios pagrindu ir yra išaugęs montessorinis metodas. Dėlto jis yra origina-lus, naujas, niekuomet nesensan-tantis ir universalus metodas. Originalus, nes remiasi atradimu užslopintų milžiniškų energijų vaikuose ir atradimu jautriųjų laikotarpių, kurie per visą žmo-gaus plėtojimosi laiką tvarko psichinių galių vystymąsi ir kul-tūrinių, tautinių bei moralinių vertybių pasisavinimą. Universa-lus, nes tinka visokių tautų bei

eilės. Šių visų negerovių užuo-mazgos didžiąja dalimi randa sau palankią dirvą priešmokyk-liniame amžiuje, kai vaikas ne-turi progos jį tinkamai išgyven-ti.

Tuose pačiuose apleistuose ma-žojo vaiko dirvonuose slypi ir tautinės bei kalbinės problemos sunkumai, kurių mes nevalioja-me išspręsti, bandydami gydyti nuliutuvėjimo ligas simptomini-ais gydymo būdais, nesisteng-dami suprasti šios negerovės centrinio židinio.

Užuot, kad vyktų tarp suau-gėlio ir vaiko glaudus susiklau-symas ir kūrybinga a b i p u- s e s sąveika, iš tikrųjų tarp jų eina nesiliaujanti kova, kuri stabdo intelektualinę ir moralinę pažangą, išmuša abu iš dvasinės pusiausvyros ir sukuria pasto-vaus dvasinio neramumo, irzlės dvasinės trinties židinius. Iš jų vėliau ir kyla visokių žmonių kankinančių psichinių ir fizinų ligų eibių eibės.

Ar yra kokia nors išeitis iš to-kios desperatiškos padėties?

Reikia pripažinti, kad esamo-ję socialinę plotmę ši padė-tis, iš tikrųjų, nepaprastai rim-ta, dramatiška, o šiandien per dažnas jau atvejais, kada ji daro-si ir tragiška. Iš šitos nelemtos klampynės išbristi sunku dar ir dėlto, kad tradiciniai auklėjimo takai ir keliai, normuojantieji vaiko ir suaugėlio santykius, iki šiol tebėra apgaubti tamsiais prietarais ir lengvabūdiškais spėjiojimais.

Negana to! Žmonija, tiesa, ne-samoningai yra sudariusi di-džiausias kliūtis prigimtajam plėtos vyksmui, kurių patį di-džiausioji — tai suaugėlio noras vaiką valdyti, jį tvarkyti ir mo-kyti pagal savo nuožūrą ir valią visai nesiskaitant su Dieviškojo Kūrėjo įdiegtais dėsniais žmo-gaus prigimtin.

Šio šimtmečio pradžioje didžio-ji augančiojo vaiko užtarėja ir genialioji jo gimtųjų plėtos ta-kų tyrinėtoja, Dr. M. Montesso-ri, ryžtingai pasuko savo peda-goginės pastangos į griežtojo mokslo kelią. Įvalgaus moksl-ninko metodais, ji išlaškė susi-kaupusius prietarų rūkus ir pra-siskverbė pro visus kliuvinių kal-nus. Savo atsidėjusių tyrinėji-mų įnašu jinau praturtino psi-

chologiją ir pedagogiką nepa-prastos svarbos atradimais, iki šiol nežinomomis dvasinės ener-gijos versmėmis, susijusiomis su plėtos vyksmu.

Iš antros pusės savo originalio-mis socialinio pobūdžio reformo-mis, ypač savo kruopščiai, moks-liškai paruošta daiktine aplinka, atitinkančia kaip priešmokykli-nio, taip ir mokyklinio vaiko be-siplėtojančios asmenybės reika-lavimus, Montessori atskleidė bei atrado naują jį vaiką, visai nepanašų j mums žinomąjį išsiblaškėlį, triukšmadarį, ne-

klauzadą, užsispyrėlį ir net, kaip šiandien, kerštingą žudiką.

Montessorinėje aplinkoje au-gęs vaikas ir padedamas samo-ningos vedėjos apsieiškia tikrai tokiu apie kurį kalbėjo Kristus prieš 19-ą amžių. Jis yra ra-mus ir drauge nepaprastai veik-lus, ištvermingai darbštus, klus-nus ir neturįs vaikui būdingų įnorių bei užsispyrimų, valingas ir suteikto dėmesio, savarankiš-kas ir tvarkingas.

Tad tebūnie visų mūsų šios įsteigtos d-jos narių ir jai pri-tariančiųjų ryžtinga pareiga juo

stropiau studijuoti pedagoginio Montessori metodo ypatybes, ku-rios veda į tikrojo vaiko atradi-mą ir jo plėtos kelių atpalaidavi-mą nuo kliuvinių ir užtvarų. Tuomet gyvenimo meilė žydės vaiko veide bei širdyje ir jos spinduliai lydės visa, su kuo jis bus suaugęs šiame amžiaus lai-kotarpyje: tėvus ir visus žmo-nes, gimtąją kalbą ir papročius. O svarbiausia jis bus pamilęs darbą, tą didįjį dvasinės sveika-tos šaltinį.

PAGERBS MILAŠIŲ

1959 m. kovo 2 d. sukanka 20 metų, kai mirė lietuvis poetas — rašytojas, vienas garsiųjų Pran-cūzijos poetų rašytojų, O. V. de L. Milašius-Milosz. Jis buvo pir-masis Lietuvos Atstovas Pary-žiuje nuo 1920. XII. 1 iki 1925. VII. 1, kada jį pakeitė p. P. Kli-mas, buv. Lietuvos Ministeris Paryžiuje. Nuo tos datos Mila-šius buvo paskirtas reziduojan-čiu ministru Paryžiuje ir gar-bės patarėju. Tose pareigose jis išbuvo iki savo mirties. Jis yra palaidotas Fontainebleau, 60 km. nuo Paryžiaus, kapinėse.

Jo vardas, kaip rašytojo ir po-eto nuolat kyla Prancūzijoje ir visame pasaulyje. Iki šiol trys lietuviai yra parašę tezes apie jį, būtent: dr. J. Grinius, dr. G. Zi-donytė-Vėbrienė ir dr. A. Šlepe-tytė. Šiuo metu tezes apie jį ra-šo vienas studentas amerikonas, du prancūzai ir šiaip mokslo stu-dijas apie jį rašo dar trys pran-cūzai.

Jo mirties sukaktis numatyta paminėti pamaldomis, iškilmingu aktu ir per Prancūzijos radiofo-ną. Jo veikalų leidėjas dar ren-gia išleisti apie jį specialų žurna-lo "Les Lettres" numerį, skirtą jam pagerbti.

Lietuvos Atstovas Prancūzijo-je dr. S. Bačkis kontakte su prancūzais Milašiaus draugais ėmėsi iniciatyvos sudaryti spe-cialu komitetą Milašiui pagerbti, tikėdami, kad visi lietuviai prie to prisidės.

IŠTIKIUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra-kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS. dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,

609 Society for Savings Bldg.

Telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: PENINSULA 252

Joks kitas
Amerikos alus
neturi tokį skonį
kaip STROH'S

Nes joks kitas
Amerikos alus nėra taip
gaminamas kaip
STROH'S

Amerikos vienintėlis
ugnim virtas alus
— virtas prie
2000 laipsnių!

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINĖS KAINOS!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

MAŽAS NESUTARIMAS

JURGIS JANKUS

Parėjau namo. Elenutė pietus ant stalo rengiasi dėti. Sustojau tarpdury, o ji sustoję ieško langą. Žiūrime vienas į kitą.

— Pasidžiauk, matydama, kaip tavo vy-rui plaukai ataugo, — galvoju.

O ji:

— Seneli, mano. Su kokia staigmena pa-reini, kad toks smagus. Aš nebeatsimenu, kada toks buvai. Kas taip gero, sakyk?

Pribėgo, apkabina, bučiuoja, o plaukų nemato. Ir man kažin kaip gera darosi, kad nemato. Tokia moteris, ir puiki, ir jauna, ir myli. Ir taip myli. Ir aš žinau, kad ją myliu.

— Kuriems velniams man dabar tie dirb-tiniai plaukai, — galvoju vienas ir noriu, kad ji nematytų, o ką pasakyti jai negaliu su-galvoti.

— Nieko, — pagaliau pasakiau. — Nie-ko neatsitiko. Tik nei iš šio nei iš to, tavęs taip nežmoniškausiai pasiilgau. Kaip jauniklis namo bėgau. Ir tu čia tokia, kokios buvau pasiilgęs.

Valandėlę mes laimingi. Ji laiminga, kad toks pilnas nuotaikos atėjau, o aš laimin-gas ir dėl jos ir dar labiau dėl to, kad ji nie-ko nemato.

Valgomė. Ji nepaprastai laiminga. Ir žiū-ri taip tiesiai į akis. Atrodo visiškai kaip mergytė. Ir krūtinėje nuo to darosi šilta. Iš-tiesiu per stalą ranką ir suspaudžiu jai pirš-tus.

— Ale, — pasakiau. — Myliu.

Jai akys sutviska, pakyla aukštyn, an-takiai irgi pakyla.

— Seneli, kas pasidarė tavo plaukams? — pasakė.

— Plaukams? — atsakiau klausimu, o per nugarą nuėjo šiurpas.

Pagalvojau, kad visas perukas kaip nors pakripo, bet susivaldžiau ir rankų prie galvos nepakėliau.

— Stebuklas! — sušuko. — Tau plaukai vėl užaugo! Ką jiems padarei?

Pašoko nuo stalo ir panėrė pirštus į plau-kus. Plonus, ilgus, pilnus švelnumo pirštus, o aš susigužiau, sukandau dantimis apatinę lū-pą, akys pačios užsimerkė.

— Bet kaip čia yra. Seneli! Argi?

Ji smarkiai patraukė už kuodo, ir paju-tau, kaip nuo galvos nuėmė kaip šiltą kepturę.

Nuėmusi suklyko, paskum paėmė kita ranka už tikrų plaukų ir atvertė galvą į vir-šų.

— Seneli, ar ne gėda, — pasakė.

— Kodėl?

— Kam dabar tie niekai, — parodė pe-ruką. — Ar tas rimtam vyrui tinka?

— Ar geriau plikė? — atkirtau pusiau juokais, bet Alė buvo rimta. Nežinau, ar kada buvau ją tokia rimta matęs.

— Žinoma, kad geriau, negu gėda. Ma-nai, nenumanau, ko tada iš vardadienio išbė-gai? Pati girdėjau, kaip Valė su Nijolė pasi-juokė, ir mačiau, kaip veidas apsiniaukė. Ne-manyk, ir aš ką nors suprantu. Dėl kiekvienos moters nuomonės tu ir galva pradėtum vaikš-čioti.

— O tu dėl to dažais. Kam? Ar ne kad vyrams patiktum?

Aš žodį, ji žodį, ir įsiliepsnojom. Ji vis tebe laikė plaukus rankoje, paskui pamosavo, pamosavo ir numetė į degančią krosnį. Plau-kai sučiurškė, ir virtuvėje pradėjo kilti švilte-nos kvapas.

— Verčiau atidaryk langą, tegu išeina smarvė lauk. Ir daugiau tokios gėdos kad man į namus neneštum.

Ji buvo labai rami, net nusišypsojo.

Aš irgi buvau ramus, bet neturėjau jokio noro šypsotis.

Atidariau langą, valandėlę patylėjau, paskum visiškai ramiai pasakiau:

— Gerai. Tegu išeina, bet žinok, kad su ta smarve išėjo kartu ir tavo kailiniai ir nau-jas laikrodis. Galim būti visiškai šalti vienas kito atžvilgiu.

— Prie ko dabar tas? — didelėmis aki-mis pažiūrėjusi pasakė.

— Va taip sau. Žadėjau, bet nepirksiu.

— Tai tau. Aš jau išsirinkau.

— Galima nenupirkti ir išrinktus.

— Tai aš pati nusipirksiu.

— Iš ko?

— Banke pinigai abiejų vardu.

— Žinau, bet jie tuoj bus mano vieno.

— Taip toli?

— Kodėl ne? Argi aš tau tiek vertas,

kiek banke yra pinigų.

— Tada pasiimsiu kreditą.

— Jeigu kas duos.

— Ir pažiūrėsim.

— Ir pažiūrėsim.

Naugiau nešnekėjom. Kitą rytą paskam-binau kreditų centrui, kad už žmoną kre-dito reikalais, jokios atsakomybės nesimi-u, pravažiudamas sustojau banke ir visus pini-gus perkėliau į savo vieno vardo sąskaitą.

Grįžau namo — Alė buvo rami. Pietūs buvo pagaminti, ir pati buvo kiek šaltoka, bet rami ir mandagi. Praėjo savaitė, praėjo mėnuo — niekas nesikeitė. Pradėjo šalti, ir aš ėmiau galvoti, kad buvau per daug žiaurus. Su tuo peruku gal tikrai truputį ir juokingas buvau. Gal ji buvo ir teisi. Su laikrodžiu gal dar galėtų ir palaukti, bet kailinių jau rei-kėtų. Kažin kaip nesmagu buvo, kad ji vėl turės išeiti su keliolika metų trintais, o drau-

gės sakys: Tai kas čia dabar. Ar tavo Genys ir šiemet naujų kailinių dar neištesėjo?

Tik vieną sekmadienį žiūriu: ji velkasi naujais kailiniais. Ne minkos, teisybe, tiktai karakulio, bet visiškai neblogais.

Aš tik išverčiau akis.

— Ko dabar taip epokas? — pasakė.

— Iš kur tie kailiniai?

— Ir norėtum žinoti?

— Ne, kad norėčiau, bet, man rodos, kad ir turėčiau žinoti. Juk, rodos dar aš tavo vyras.

— Taigi, kai gerasis vyras nuo visko at-sisako, laimė, dar atsiranda prastų vyrų, ku-rie ir supranta, ir užjaučia ir... nuperka.

Aš nesugriebiau, ką pasakyti, o ji nusi-suko ir išėjo. Išėjo viena. Turbūt, pirmą sykį visam mūsų bendram gyvenime viena išėjo į bažnyčią.

— Palauk! — sušukau, bet ji neatsisuko.

Man praėjo noras kur nors eiti, ir jau-čiausi taip, lyg grindys po kojomis linguotų.

Ir laikas pasidarė nežmoniška ilgas. Laikro-džiai sustoję vietoje ir stovi, o man rodėsi, jog pasiūsiu, jeigu niekur neišeisiu. Bet ne-išėjau. Sėdėjau ant fotelio krašto ir pro užuolaidos kraštą sekiau gatvę. Galvojau, gal ji visiškai nepareis. Jeigu rado tokį, kuris kailinius perka, gali ir nepareiti. Galvojau ir pats nesijutau, kaip kremtu nagus ligi krau-jų.

O ji parėjo. Su draugėmis smagiai par-šnekėjo.

— Na, mano berneli, — įėjusi pasakė.

— Rodos, ir bažnyčioje nebuvai.

— O tu buvai ir, žinoma, meldeis, — rūš-kanai atvėriau.

Kai jos nebuvo, beveik kaučiau, kai pa-rėjo, norėjau paimiti ir išmesti lauk, išmesti ir uždrausti koją atgal kelti.

— Žinoma, kad meldžiaus. Ir už tave mel-džiaus, nelaimingas Geneli, tu mano.

— Kad būčiau geras ir leisčiau kam pa-

kliuvo tau kailinius pirkti, tu...

Susivaldžiau ir nurijau patį negražųjį žodį.

— Bet klausyk, Geneli, ar mudu negalim būti nors vieną valandėlę rimti. Žiūrėk.

Ji atidarė rankinuką ir išėmė pluoštą algos išmokėjimo pakvitavimų.

— Tu mani, kad aš nieko negaliu. Nu-ėjau, radau darbą, spėjau į jį tave išleidusi darban ir spėjau grįžti tavęs pasitikti. Ne-lengva buvo, bet pustrėčio mėnesio... O kai dirbi ir pasitikėjimo turi, nors vyras ir už-draudžia.

Iš karto nenorėjau žiūrėti į tuos popierė-lius, paskum ėmiau sklaidyti. Aš visą laiką žinojau, kokia ji man brangi, bet tas toks kietumas...

Pakėliau akis, o ji žiūrėjo tiesiai, su vei-du pilnu ir šypsenos ir pasiilgimo, ir akyse stovėjo didelės ašaros.

— Alė! — sušukau.

— Geneli!

Ir abu puolė vienas kitam į glėbį, o ji pradėjo pirštais braidyti po plaukus, o pas-kum tyliai prašneko.

— Aš tave suprantu, Geneli. Man pačiai taip skaudu buvo, kai pamaciau, kad plaukai pradeda retėti. Ieškojau, gal kas galėtų pa-dėti. Pirkau tepalus ir ploviau ir masažavau, tik tau negalėjau pasakyti. Žinojau, kad tau bus labai skaudu ir tylėjau ir pati patyliais maniau išgydyti. Juk tu žinai, kaip aš didžia-vaus tavo plaukai.

— O dabar? — nusišypsojau.

— O dabar nežinau, kad tave myliu.

— Ir be plaukų.

— Ir be plaukų ir be pinigų.

— O tu Ale!

— Geneli, mano!

— Ir tikrai dabar mes vėl mylimės taip pat, kaip mylėjome būdami sužadėtiniai. O gal dar net labiau.

(Pabaiga)

JEI NENORI SENATVĖJE PROTINIAI SUSILPNĖTI...

DR. A. GRIGAITIS

Kiekvieną sekundę žmogaus kūne nematomi gimsta milijonai naujų ląstelių. Ir žmogaus kūnas yra tarsi didelis fabrikas. Čia vyksta gamyba sandėliavimas, susisiekimas. Yra tarsi policijos, administracijos, maisto ir kitos kontrolės. Ląstelės dirba dariniai, vienos kitoms talkininkaudamos.

Smegenys yra nervų ląstelių junginys. Smegenys turi tris dalis: viršutinę, vidurinę ir apatinę. Apatinėje dalyje yra kraujo kvėpavimo ir kiti centrai. Vidurinė telefono-telegrafo tinklas, viršutinė, taip vadinamoji žievė, koncentruojasi žmogaus protas. Žmogus, kuris turi didesnę viršutinę smegenų paviršių, turi geresnę kraujotaką bei mitybą, tas žmogus intelektualiai pajėgesnis.

Galvojimas, atmintis, sąmonės veikla yra bilijonų ląstelių darbas. Šiose ląstelėse slypi žmogaus proto pajėgumas, ir jo atsarga.

Pas senus žmones sumažėja fizinės jėgos, dažnai sumažėja ir proto galimybės. Proto pajėgumo sumažėjimo dažniausia priežastis — pablogėjimas kraujo cirkuliacijos, kuri neša smegenų ląstelėms deguonį ir gliukozę (savo rūšies cukrų tirpinys). Taip pat į proto pajėgumą atsiliepia ir daugelis ligų. Kaip raumenys, taip ir smegenys be darbo atrofuojasi, o nuo darbo stiprėja. Ir jei žmogus nenori senatvėje protiniai susilpnėti, jis privalo nuolatos smegenis mankštinti, kad jos nenustotų savo veikimo. Jų neveikla silpnina protą. Mokslas nežino klūčių, kodėl žmonės, virš 70 metų, negalėtų mokytis. Studijos tobulina protą. Bet kada pavargsta raumenys, pavargsta smegenys, pavargsta ir protas.

Nervų ląstelės, ypač smegenų, yra labai jautrios ir reikalingos ilgesnio poilsio, švelnios globos, geresnio maisto, negu raumenų ląstelės, kad jos atgaugtų savo jėgas ir grįžtų į savo darbą.

Proto pavargimo priežastys

Proto nuovargio priežastys yra daug. Žinoma, pirmoje eilėje eina proto darbas, kuris nuvargina smegenų narvelius. Svarbesnį priežastį, kurios pagreitino proto persidirbimą, galima paminėti keletą.

Deguonės trūkumas dirbant ankštose patalpose prie blogos ventiliacijos. Stoka maisto, ypač proteinų, gliukozės. Taip pat vitaminių trūkumas, nemiga ir t.t.

Ligos, kurios veda prie proto nusilpimo ir greito pavargimo, ypač mirėtinės: sklerozė, diabetas, sifilis, alkoholis ir kt. Alkoholis gali veikti protą neigiamai naudojant jį ir nedideliais kiekiais, bet nuolatos. Po alkoholio eina svaiginantieji vaistai — morfijus, kokainas, opijus, leuminalis, bromas ir kt. Galvos sužeidimas irgi gali paveikti smegenis ir proto veiklą.

Vargas protui, kurs tampa skrandžio vergu. Vargas jaunuoliui ar jaunuolei, kurie tik pradėjus lytiniai brestį, pradeda lytinį smaguriavimą. Tokie jaunuoliai — jaunuolės gadina nervų sistemą, silpnina proto pajėgumą.

Maistas ir jo reikšmė

Maistas yra pagrindinis gyvybinis reikšmės ir turi didelę reikšmę žmogaus gyvenime. Nuo mitybos priklauso žmogaus darbingumas, sveikata, ir net gyvenimo ilgumas.

Žmoguje nuolatos vyksta energijos ir medžiagų eikvojimas. Maistas papildoma šiuos nuostolius. Žmogaus organizme medžiagų griuvimas vyksta net pilno ramybės — miego metu. Prie didesnės organizmo veiklos — judėjimo, fizinio ar proto darbo, medžiagų eikvojimo procesas dar labiau didėja, griuvimo medžiagos organizme — angliai rūk-

ties, azoto medžiagos, vanduo ir kt. išsiskiria per plaučius, odą, inkstus ir per žarnas.

Organizme, ypač augimo metu, vyksta ir statyba naujų audinių, o vėlesniam amžiuje, papildymas nusidėvėjusių. Mityba atsiliepia ne tik į fizinę žmogaus jėgą, bet ir į proto veiklą. Senovės Graikijoje linksma žmogų vadindavo eiklosom. Tai buvo žmogus su gerai veikiančiais viduriais.

Darvinas, kurs sirgo skrandžio kataru, pastebėjo, jog proto darbas iš dalies priklauso ir nuo skrandžio.

Ivairios medžiagos, patenkančios į organizmą su maistu, yra svarbūs faktoriai. Jos veikia žmogaus nervų veiklą. Gi tuo pat metu žmogaus smegenų žievė, kur randasi proto centrai, reguliuoja mitybos procesus.

Žmogus, sveikai maitindamas, atrodo jaunas, geros nuotaikos, darbingas. Žmogus nedavęs arba persivalgęs, maistu negaunąs visų maisto dalių, atrodo senesnis, nervuotas, palin-

kęs į susirgimus, mažesnio darbingumo.

Ypač didelis dėmesys turi būti atkreiptas į vitaminus, mineralines druskas ir baltymines medžiagas. Kokybės atžvilgiu mūsų maistas privalo turėti pagrindinius maistingumo dalykus, reikalingus organizmo gyvybei: baltymų, riebalų, angliavandenių, vitaminų, druskų, vandens. Šie pagrindiniai mitybos dalykai turi savyje reikalingiausius elementus iš kurių yra sudėtas žmogaus organizmas. Per maistą organizmas papildoma išaivijojama.

Tobulesnė mašina reikalinga ir tobulesnės degimo medžiagos, tobulesnio tepalo bei priežiūros. Vienas vokiečių inžinierius padarė mažytelį elektros motorą. Ne tiek darbo jam kainavo šis išradimas, kiek suradimas tam motorui tobulo tepalo.

Smegenys yra tobuliausia dalyk žmogaus organizme, todėl ir jų jėgų palaikymas — mityba reikalauja ypatingesnio dėmesio, negu kiti žmogaus organai.

Geriausias smegenų ir nervų sistemos maistas — mišinys, bet jame turi viršyti daržovės, vaisiai. Žinoma, turi reikšmės amžius, sveikatos stovis, palinkimas.

(Bus daugiau)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone: MA 1-2075
Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music"
WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

EAGLE ŽENKLAI DAR LABIAU PADIDINA SUTAUPAS MAY'S KRAUTUVĖSE

the **MAY** Co's **2 BASEMENT** stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

SAUSIO BALTASIS ISPARDAVIMAS

Visi baltiniai, namų ir lovų reikmenys žemomis, žemomis kainomis

Reg. 5.99 Hobnail

Chenille užtiesimai

Pilno ar dvigubo dydžio
• geltoni • balti
• aqua • ružavi

2.99

Patrauklūs ir patvarūs! Malonaus visose rayon užtiesalai — balti ir spalvoti. Šimtai purių chenille taškų, kad padidintų grožį. Be siūlės! Labai lengvai skalbiami. Tikrai nuostabi dovana arba savo namams.
Užsakymai paštu ir telefonu pildomi.
Sąuk Cherry 1-3000 nuo 9 r. iki 9 vak.

The May Co.'s Basement
Bedding Department
Downtown and On the Heights

Cone RANKŠLUOŠČIAI

"Prescott" stiliaus

Minkštos, sugeriančios Cone kokybės rankšluosčiai nuostabiai žemomis kainomis. Pasirink iš keleto lygių spalvų: baltos, mėlynos, ružavos, auksinės, žalios ar rožinės.
Pritaikyti rankų šluostikliai 3 už \$1
Pritaikyti virtuvės šluostikliai 6 už \$1

Dryžuoto stiliaus

Gera sutraukia vandenį. Gražiai dryžuoti, pagaminti ilgam dėvėjimui. Pasirink kelių spalvų: rožinės, mėlynos, auksinės ar žalios.
Pritaikyti rankų šluostikliai 3 už \$1
Pritaikyti virtuvės šluostikliai 5 už \$1

The May Co.'s Basement Linen and Domestic Department — Downtown and On the Heights
Užsakymai paštu ir telefonu pildomi. Sąuk Cherry 1-3000 nuo 9 A. M. iki 9 P. M.

22x44 dydžio

2 už \$1

22x44 dydžio

2 už \$1

Parinkti atliekalai nuo antklodžių

1.99

Minkštuteliai antklodžių gabalai, balti ir spalvoti. Namie naudingi įvairiems reikams. Parinkti atliekalai: 70x90 balti, ružavi, geltoni arba mėlyni. 80x95 natūralūs arbatini.

The May Co.'s Basement
Linen and Domestic Department
Downtown and On the Heights

Fantastiškiausio karo uždaviniai

SUGRĮŽIMAS Į GYVENIMĄ

Tą žmogų 1944 metais vokiečių povandeninis laivas atgabeno prie JAV krantų ir nepastebimai išlaipino. Jam buvo pavesta iššnipinėti JAV atominio ginklavimosi paslaptis. Vokiečių žvalgybos srašuose jis buvo žymimas "Agento 146" vardu. Aprūpinęs doleriais, brangmenimis ir slaptu siųstuvu, jis buvo pradėjęs savo akciją, bet jo bendradarbis vėliau jį išdavė; jis mėgino slėptis, bet buvo pagautas ir nuteistas mirties bausme. Laimingų aplinkybių sutapimu, 30 metų bausmė buvo pakeista 30 metų kalėjimu. Po 11 metų likusio bausmė buvo dovanota ir jis italų linijos laivu deportuotas Vokietijon. Čia parašė atsiminimus, kuriuose realiai ir retai patikimai vaizduojami "Ilyžio karo" — šnipų veiklos metodai.

Jau šešios dienos esu laisvas. Palestas iš kalėjimo, išstremtas iš JAV. Amerikai likau skolingas 19 metų kalėjimo. Dar tikiu laisvą; jau prieš 9 metus turėjau būti miręs.

Į šį laivą įžengiau sukaustytas grandinėmis. Milžiniškas negras atgabeno mane pro bagažo pakrovimo duris. Uždarė į vaikų kajatę, abejingai suskaičiavo mano pinigų, įkišo į mano kišne dokumentus ir atrakino grandines tik tada, kai laivo sirena sukauskė jau antrą kartą. Mat, neturėjau susitikti su laikraštinkais. Nemorėjau ir pats, bet kas gi pasitiki žmogui, atgabentui iš federalinio kalėjimo Atlantae, Ga.?

Išlaukiau vaikų kambaryje visą valandą. Tik tuomet atėjo laivo patarnautojas ir nurodė kajatę. Buvau laisvas ir vienas. Po ilgesnio svyravimo prisiverčiau nueiti į barą. Kokia pigi whisky, kai esi laisvas! Aplink esantieji įdomavosi mano likimu. Juos buvo pasijokęs gandas, o gandas yra pigiausias, greičiausias ir pavirštiniausias laikraštis.

Greta manęs prie baro sėdėjo moteris. Nežinau, kaip ji atrodė.

Buvau apsipratęs su mintimi, kad moterų savo amžiuje jau nebepamatysiu. Ji prakalbino mane. Aš nesupratau nė žodžio. Buvau per daug susijaudinęs.

Mes kartu išėjome ant denio. "Italija" jau buvo atviroje jūroje. Kilo lengvas vėjas, mėnulio šviesoje blizgėjo bangų putos. Dabar išdriusau žvilgtelėti į moterį. Ji gražiai atrodė!

Aš stovėjau greta moters! Mačiau žvaigždes! Jaučiau vėją! Viskas kažkaip svetima, neįprasta. Aš staiga užmiršau tai, ko niekada negalėdavau užmiršti: kaip budelis matavo mano kaklą! Aš staiga nebemačiau teisėjo veido, kai jis pusiau pakeltu balsu paskelbė: "Death by hanging". Ne, aš ja nebesu Agentas 146, kuris 1230 dienų keliavo povandeniniu laivu, pergyveno minų sprogimus ir lėktuvų puolimus, kuris išlipo Frenchman Bay, kad įvykdytų fantastiškiausią karo uždavinį.

Aš palydėjau moterį į barą ir vėl grįžau ant denio. Godžiai kvėpavau jūros oru, persunktu druska. Galvojau, kiek kartų esu perplaukęs Atlantą, bet nebepajėgiau prisiminti. Vokiečių saugumas jau ilgus metus buvo mokėjęs mano kelionės išlaidas. Aš keisdavau lagaminus, kraštus, uniformas, pavardes. Buvau pulkininkas, generolas, švedas, amerikietis, keliavau specialiais lėktuvais, ir net nuosavu povandeniniu laivu. Uždaviniai buvo kas kartą sunkesni ir beviltiškesni...

Apsisukau ir nuėjau gulti. Po valandos man pavyko užmigti ir štai, begįžtant į gyvenimą, man pradėjo sapnotis visos paskutiniojo išvykimo iš Vokietijos smulkmenos. Užsiregistravau tada pas VI skyriaus vedėją Muellerį II.

Aš turiu blogą nujautimą, Gimpeli, — sakė jis. — 90% galimybių, kad jūsų povandeninį laivą paskaudins. Jei to neatsitiks, tai 90% už tai, kad pagauss, išlipant į krantą. Jei ir tada pasisks, tai 90% už tai, kad pa-

čiups darbo metu. Apskaičiuokite savo šansus.

— Aš jau atlikau tai, — atsakiau.

Visa ta istorija buvo beprotiška. Kaip ir pats karas. Išėjęs iš įstaigos, turėjau dar 6 valandas iki išvykimo. Biure atsisveikinant buvau gavęs butelį tikros whisky...

Ir taip, mintyse tebesikartojant seniems prisiminimams, ir bandant įsijausti į realiąją kasdienybę, slinko dienos laive. Artėjo Europa. Jutau, kad laive vis labiau ir mane krypta visų dėmesys. Kol buvau kalėjime, visi buvo mane užmiršę. O vėliau: 150 reporterių buvo susirinkę klaidingoje New Yorko prieplaukoje. Laivan pradėjo ateiti įvairūs pasiūlymai iš laikraščių ir leidyklų. Atsiminimų! Aš nemojau jų rašyti, aš nenoriu rašyti...

Vieną rytą užkalbina mane "Italijos" karininkas. — Jūs esate Mr. Gimpel? Šiandien po petų sustojame Plymoutho uoste. Anglijos. Anglų laikraščiai neduoda ramybės, norėdami gauti pasikalbėjimą. — Ar būtina?

Jis patraukia pečiais. — Gera! — sakau. — Žinau, kas vistiek neišsiskysiu. Spaudos konferencija. Jorje patiekalai: grogas ir karo istorija. Britų reporteriai nėra tokie

įkyrūs, kaip jų kolegos amerikiečiai. Eilė klausimų apie kelionę, ar esu buvęs Anglijoje, kaip patinka anglai. Girdžiu ir paskutinį klausimą:

— Ar neapkenčiate Amerikos?

— Ne, anaipol, — atsakau.

Aš nenoriu nieko sakyti. Nieko, išskyrus kelius mandagumo žodžius. Juk aš dar nežinau, ar galiu kalbėti. Ir kol man tai nežinoma, ir gabiausi reporteriai iš manęs neišgaus jokio žodžio.

Pastebiu, kad paskui mane jau sekioja ir vienas vokiečių laikraštinkas. Jis atvyko į Plymouthą manęs pasitikti. Jis savo pareigas eina labai gerai ir seka mano kiekvieną žingsnį.

Beveik kas valandą esu šaukiamas į radijotelefoną. Ir iš ten nuolat girdžiu panašius klausimus:

— Ar jūs noriai buvote šnipu?

— Ne, anaipol, — atsakau.

— Ar priklausėte partijai?

— Ne.

— Ar gerai pažinojote Hitlerį?

Nusišypsau. Kaip keistai žmonės vaizduoja šnipą. Juk aš buvau kareivis, kaip ir kiekvienas kitas. Tik viename, bet pragariskame fronte. Aš pats į jį nesisūliau, kaip ir kiti kareiviai nesisūlė. Buvau įtrauktas ir vykdyčiau fantastiškiausius karo uždavinius.

(Bus daugiau)

PUSIAU SLAPTAI

AKMENS AMŽIAUS RINKIMAI...

KESTUTIS GAIDŽIUNAS

Ateina laikas kada kiekvieno organizacijoj kyla barniai, prarandami geriausi draugai ir sudaromas naujas priešų būrys. Šis jaudinantis momentas paprastoj talboj yra vadinamas naujos valdybos rinkimais.

Aš, skaitydamas save jauną (?), išsilavinusį (?), inteligentišką (?), studentu (?), jaučiu tikrą pareigą priklausyti savo pasirinktai organizacijai — Korp! VIBGAG (Vienybė ir Brolybė Garbingų Alaus Gėrikų).

Čia tai yra tikra organizacija. Mes turim net 99 narius. Žinoma, 88 iš jų aš nesu niekad matęs, bet faktas, kad sąrašas yra įregistruoti net 99 kolegos. Sudėjus šių 99 narių amžius, mes gauname fantastišką 4158 metų sumą... padalinus tą sumą iš narių skaičiaus, kažkas neišsiskys... 40 m. amžiaus studentai?...

Na, bet atgal prie tos nelemtos dienos. Tūli kolegos jau prieš tris su puse mėnesių žinojo, kada bus naujos valdybos rinkimai, o dar tūlesni paslaptį mērė akį ir tikrino, kad žino net, kas bus išrinktieji.

Žinoma, su artėjančiais rinkimais Korp! VIBGAG susirinkimai labai pagyvėjo. Alaus išgerdavom dvigubai, vėliau jau net trigubai... ir vis atsirasdavo naujas "geradaris", kuris su malonumu padengdavo sąskaitas iš savo kišenės... Žinoma, primindamas, kad rinkimai artėja...

Rinkimai artėjo, artėjo, ir pagaliau atėjo. Tamsią šeštadienio naktį rinkomės į dar tamsesnę kavinę. Pro siaurais pravertus duris, sušnabzdėjęs slaptaį Korp! VIBGAG žodį — "Alus", įslysdavo kolega po kolegos. Mat, susirinkimas buvo uždaras.

Kavinė prisipildė. Čia pirmą kartą pamačiau dar tuos nematytus 88 kolegas. Vieni buvo su ūsais, kiti su barzdom, tretį žili, ketvirtį pliki... bet visi studentai...

Kavinėje jautėsi didelis nekantrumas. Juk naujos valdybos rinkimai! Vieni tvirtino, kad jų kandidatai bus išrinkti, kiti iš to juokėsi ir gyrė savo kandidatus. Triukšmo buvo daugiau, negu per Amerikos prezidento rinkimus...

Staiga per kavinę tris kartus nuaidėjo alaus bokalas, trenktas į stalą — ženklas, kad svarbus susirinkimas prasidėjo. Kolegos nutilo. Oficialioji dalis greitai praėjo, ir buvo prieita prie tų ilgai lauktų rinkimų.

Įtampa dar padidėjo. Kolegos spėjo, ką pastatys į kandidatus... kas iš jų bus išrinktas... ar draugai bus valdžios... ar prieštai...

Nejaukia tylą pertraukė balsas iš kavinės kampo. Arčiau pažvelgus pasirodė, kad tai buvo vienas iš mūsų "geradarių". Tiesą pasakius, tai buvo pats didžiausias geradaris.

Kolegos, — prabilo jis, — mes visi suprantam, kokią sunkią našą nešė mūsų dabartinė valdyba. Mes visi jaučiam, kad jie savo pareigas puikiai atliko ir todėl siūlau, pasitarę su valdyba, kad paliktumė dabartinę valdybą dar vieneriems metams! Aš tikiu, kad visi sutinkam...

Iš kavinės kampų pasipylė plojimas. Mažesni "geradariai".

Skirstėmės iš kavinės, dar nevisai susiorientavę ar jau esam po rinkimų. Skirstėmės slegiami tamsių minčių.

Rinkimai?... Jie kažkaip priminė akmenų amžių...

MOSU SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(k)

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

Clevelande Apylinkėse

Iškilmės prie Vinco Kudirkos paminklo Clevelande

Dr. Vinco Kudirkos šimtmetinio gimtadienio minėjimas ypatingo dėmesio susilaukė Clevelande.

Čia buvo net du amerikiečiai ir lietuviams minėjimai su koncertiniais dalimis, kuriuos surengė Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

Vinco Kudirkos minėjimo metu gražiai užbaigė Lietuvių Bendruomenės Clevelando Pirmosios Apylinkės vadovybė, gruodžio 28 d. prie Vinco Kudirkos paminklo, esančio Lietuvių Tautiniame Darželyje, dalyvaujant per penkiadesimt tautiečių, padėjo vainiką su tautinių spalvų kaspiniais bei atitinkamais įrašais.

Baigminį Vinco Kudirkos pagerbimą pradėjo Bendruomenės I apyl. pirm. Jonas Virbalis. Įžanginiame žody gražiai apibūdinęs tų iškilnių prasmę bei reikšmę. Platesnį žodį apie Vinco Kudirkos asmenybės reikšmę šiaurės Amerikos lietuviams pasakė Kazys S. Karpis, nušvietęs ir Vinco Kudirkos paminklo Clevelande atsiradimo trumpą istoriją. Vėliau kalbėjęs Jonas Virbalis apie Vinco Kudirkos asmenis bruožus bei jo nueitą prasmingą tautinių darbų gyvenimo kelią, priminė jo laikų lietuvių tautos būitį, kuri daugeliu atvejų yra labai panaši mūsų išgyventų ir gyvenamųjų dienų padėčiai. Iškilmės buvo baigtos Tautos Himnu, kurį prieš šešiasdešimt metų parašė įkvėpimo valandoje Vincas Kudirka jau žengdamas į amžinybę.

Baigminis Vinco Kudirkos pagerbimas, plačiai išgarsintas spaudos ir radijo pranešimuose, atrodo galėjo sutraukti žymiai daugiau mūsų tautiečių, ypačiai kad minėjimo diena pasitaikė labai graži.

Tarpe susirinkusių matėsi Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas Stasys Barzdukas, valdybos nariai Edvardas Karėnas ir pulk. Kostas Zukas, pirmos apylinkės visa valdyba, Čiurlionio Meno Ansamblio pirmininkas Povilas J. Jaunutis ir dar vienas kitas kitokių sambūrių vadovaujantis asmuo. Pagerbtuvėse nesimatė ALT skyriaus vadovų, kuriems pasiūlytas rengti Vinco Kudirkos minėjimus priderėjo atlikti ir baigminį, vainiko padėjimo prie paminklo veiksmą. Taip pat pasigesta ir gausesnio būrio taip vadinamų "kultūrininkų", kurie kitokiomis progomis ir be progų veržė veržiasi "pasirodyti" gražbylyste, bet ten kur jų buvimas buvo susijęs su ju moraline pareiga, nesiteikė dalyvauti.

Stebint Vinco Kudirkos ir kitus reikšmingesnius mūsų tautinius minėjimus, vis daugiau ir daugiau pradeda pasigesti lankytojų. Kas šiuo atveju kalta — nevažiūnūs, net kartotini visokios parngimais, ruošiami tarsi tik vien kitiems pakenkti, ar mūsų visuotinis abejingumas bei tautinių pareigų jausmo galutinis atbukimas? Tai labai

Lietuvių Bendruomenės Clevelando Pirmosios Apylinkės Valdyba nuoširdžiai sveikina visus bendruomenininkus Naujuose Metuose ir linki saulėtų dienų, sėkmingos ateities. Tuo pačiu kviečiame atsilankyti į Naujų Metų sutikimą gruodžio mėn. 31 d. 8 val. vakaro Lietuvių salėje. Jūs čia jaukia ir nuotaikingai geroje aplinkoje praleisite laiką, pasivašinsite, galėsite pašokti skambant puikios ir šaunios muzikos akordams. Jūs gyvai nuteiks Vaidilos aktoriai nuotaikingomis ištraukomis iš einančių dienų ir praeities.

Atsilankykite! Dalyvaukite!

Įėjimas \$1.00.

liūdni reiškiniai, kurie mums nieko gero nežada! (bv)

Kitas Dirvos numeris

išeis sausio mėn. 5 d. Iki to laiko mes tikime persijungti į ofsetinę spaudą.

Čiurlionio Ansamblio rengia Naujų Metų sutikimą savo namuose,

10908 Magnolia Dr., į kurį kviečia visus, norinčius naujus metus sutikti drauge su Čiurlioniečiais.

Dėl vietų rezervavimo prašome skambinti V. Urbaičiui, telefonu UL 1-0626.

"Stiklinį žvėryną"

Clevelande suvaidins Detroito dramos mėgėjų trupė, vadovaujama Z. Mikšienės-Arlauskaitės, 1959 m. sausio 31 d. Rengia 68 Balso skyrius.

Naujų Metų sutikimui

didžiausią šampanų ir vynų pasirinkimą rasite Baltic Delicatessen krautuvėje (6908 Superior Ave.).

Be to čia rasite šviežių dešrų, kildandžių, rūkytų kumpių, palengvėjų, įvairių rūšių silių, ungurių, mėnagų šprotų ir t.t.

Priimami tortų užsakymai.

Krautuvė bus atidaryta Naujų Metų dieną nuo 11 v. ligi 1 val.

SAVE
Part Of
Every Pay

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Laimingų 1959 metų linkime visiems mūsų klientams ir visiems Clevelando lietuviams linki

RAY NAUSNERIS

27950 Lake Shore Blvd.

Telef. ofise AN 1-1990; Namie LI 1-9216

MONCRIEF Visų metų
ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Telefonu savo kaimynistės Moncrief pardavėja

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, OHIO

Clevelando akad. skautų šventė

(skv) Gruodžio 21 d. Clevelando akad. skautai skautai Čiurlionio ansamblio namuose turėjo sueigų popietę. Tai buvo Akad. Skautų Sąjūdžio, Akad. Skautų Dr. vės ir Korp! Vytis Clevelando skautų sueigos. Jose aptarti praėjusio vakaro reikalai, išrinktos valdybos naujai kadencijai, aptarta kelionė į žiemos stovyklą Michigane Kalėdų atostogų metu ir ateinančios vasaros ASS stovykla. Senio pasizadėjimą davė Alg. Giedraitis.

ASD Clevelando skyriaus valdybą išrinktos: pirmininke M. Dabiraitė, sekr. M. Žižnauškaitė, išdin. A. Gelazytė ir kandidačių globėja R. Vizgirdienė.

Korp! Vytis Clevelando skyriaus valdybą išrinkti: pirmin. Ad. Melinauskas, sekr. And. Sembergas, išdin. V. Gelazius ir juniorų tėvūnas Rim. Minkūnas.

Vakare ten pat su kvietais svečiais ir bičiuliais atšvesta 24 m. ASS suaktis. Minėjimą atidarė ir jam pirmininkavo senj. R. Vizgirdas. Sugiedotas tautos himnas ir susikaupimu pagerbta žuvusių kovose už tėvynę ar mirusių išstūmimo ASS narių atmintis.

Fil. R. Minkūnas paskaitė akademines skautijos istorinę apžvalgą, kurioje paryškino svarbesnius pasireiškimus 34 m. laikotarpyje. Pirmininkaujančios minėjimo dalyviams pristatė vieną iš Kauno VDU-to Studentų Skautų Draugovės steigėjų 1924 m. — sktn. inž. Vyt. Ciovinską.

Šventės proga akad. skautus sveikino JAV LB pirm. St. Barzdukas. Džiaugdamasis akad. skautų pastangomis bei veikla, jis palinkėjo eiti lietuviško darbo keliu. Pilnų turtininkas vyr. sktn. Pr. Karalius pareiškė, kad buvo nepaprastai sužavėtas akad. skautais IV Tautinėje Stovykloje Michigane. Anot jo ir svetimačiai skautininkai buvo maloniai nustebinti, kad lietuviškoje skautybėje taip ryškiai reiškiasi studentija.

Dar žodžiu sveikino: vyr. sktn. A. Šembergienė — Neringos skautų tunto vardu, Kest. Gaidžiūnas — Korp! Neo-Lithuania vardu, inž. V. Ciovinskas — PLIAS vardu ir Ald. Balčiūnaitė — ateitininkų vardu.

Raštu sveikino ASS Centro Valdyba, Korp! Vytis Centro Valdyba ir Lietuvių Studentų

Sausio 2 d. apyvartoje pasirodys naujos 1 cento monetos, kurių viena pusė vaizduos įėjimą į Lincoln memorialinį pastatą Washingtono.

Santara.

Su dideliu dėmesiu išklausytas Vikt. Mariūno pašnekės — Tautinis apsisprendimas. Prelegentas vaizdžiai atpasakojo argumentus už bei prieš tautinį apsisprendimą, imdamas pavyzdžius iš netolimos praeities bei

perleidamas juos dabarčiai.

Minėjimas užbaigtas Gaudemus. Akad. skautės pavaišino visus šventės dalyvius skaniais užkandžiais ir kavute. Vėliau senj. Vyt. Kamantas parodė savo filmus iš Clevelando akad. skautų gyvenimo.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namų įsigys — niekad nesigailėsi!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių, vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

GREETINGS and BEST WISHES

MELROSE DISTILLERS, INC.

GOLDEN WEDDING — ECHO SPRINGS
OLD CHARTER — CASCADE — MELROSE PARE.
PLEASE PATRONIZE THESE BRANDS

CL 2-5700

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

WILSON PURE OIL

SERVICE STATION

8000 BESSEMER AVENUE

DI 1-9807

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

SCOTT
5c AND 10c STORE
7036 Superior Avenue

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau atšuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDA

Išeina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas. Pardudami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.
Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

D E M E S I O GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiuncia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi pumokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamoji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siuntinių į neaiškias, išlankias tarpinkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams saviškai.

Adresas: 1313 Addison Rd.
Kampas Superior ir E. 71st St.
Tel.: UT 1-0836

EAST CLEVELAND—EUCLED & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN
OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

**3%
SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo vokalėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinksite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidojimų direktoriai ir balsamuočiai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

KADA TURĖSIME METUS IŠ DEŠIMTIES MĖNESIŲ?

Senais laikais metus skaičiavo iš žemės, dažniausia surišomis su karalių valdymo laiku. Pavyzdžiui, kiniečiai jau nuo 5000 m. pr. Kr. skaičiavo metus po 60 metų. Indijoje turėta įvairių erų, iš kurių seniausia žinoma iš 3102 metų pr. Kr. Budistų era prasideda nuo Budo mirties metų. Žydai skaičiuoja savo laiką nuo "pasaulio sutvėrimo pradžios". Šią datą galutinai nustatė rabinas Hillel II Hannasi, būtent 359 m., kur pasaulio pradžia nukelta į 3761 m. pr. Kr. Bizantijos bažnyčia skaito taipgi nuo "pasaulio sutvėrimo pradžios", tik jos metai nebesutinka su žydų skaičiavimo pradžia, kuri nukelta į 5509 m. pr. Kr. (nustatyti apie 630 m.).

Graikai skaičiavo metus — olimpiadomis, vadinamas, keturių metų laikotarpiais, iš kurių viena prasidėjo 776 m. pr. Kr.

Mahometonai skaičiuoja nuo tos dienos, kai Mahometas pabėgo iš Mekos į Mediną, t. y. nuo 622 m. (įsakyta kalifo Omaro 636). Nuo 1677 m. jų kalendorius panašus į julijoniškąjį.

Egiptiečių metai turėjo 365 dienas. Tai yra truputį mažesnis laikas, kurį reikėjo iš tikrųjų imti, nes tropiniai metai lygūs 365 d. 5 v. 48 min. 46 sek. Tuo būdu pirma nubėgavo valandos, paskui dienos, vėliau savaitės, o pagaliau ir mėnesiai. Kad ir buvo darytos įvairios korektūros, bet tai tik laikinios pabūdo. Pagaliau 238 m. pr. Kr. egiptiečiai išleido vadinamąjį "Kanoną", kuriuo nustatoma, kad iš keturių metų turi turėti po 365 d., o ketvirtieji 366 d. Kūrėjas šio edikto buvo du graikai: Eratostenas (276-195) ir Archimedas (287-212). Ši geniali kalendoriaus reforma, kuri bemaž atitinka mūsų dabartinį skaičiavimą, kažkodėl buvo greit užmiršta, nežinoma, kad kaip tik iš to laiko mums žinoma gana daug žymių astronomų.

Graikijoje nuo 433 m. pr. Kr. buvo priimtas jų matematiko ir astronomo Metono pasiūlymas, kuriuo 19 metų būvyje 12 metų turėjo po 12 mėnesių, o 7 metai po 13 mėnesių. Taigi, 19 metų turėjo iš viso 235 sinodinių mėnesių, iš kurių 125 po 30 dienų, o 110 — po 29 d. Tai bendrai sudaro 6,940 dienų. Tačiau čia yra nedidelė klaida, nes 19 tropinių metų yra 0,398 d. mažesni, o 235 sinodiniai mėnesiai yra 0,215 d. mažesni.

Išlyginimui Euklidas (408-350) pasiūlė aštuonių metų ciklą, kur 3, 5, ir 8 metai papildomai gauna dar vieną 30 dienų mėnesį. Tuo būdu per aštuoneris metus būtų 96 mėnesiai, — 48 po 30 d., 48 po 29 d., ir trys papildomieji po 30 d., tai sudaro 2922 dienas. Jeigu 2922 padalinsime iš 8, gausime vidutinį metų laiką, būtent 365 d. ir 6 val., vadinasi, klaida būtų 11 min. 14 sek. Ir vėl buvo pasiūlytas naujas ciklas iš 76 metų. Vienok visomis šiomis reformomis nepasiekta metų vienodumo nustatyti, paimti perdideli ciklai ir galų gale dar daugiau supainiotas metų skaičiavimas.

Senovės Romoje veikė 10 mėnesių mėnulio metai, kur mėnesiai buvo gana skirtingi. Romulo, pirmojo Romos karaliaus, laikais (753-716), metai turėjo 304 dienas. Romulo įpėdinis Numa Pimpilius (715-672) pridėjo metams dar du mėnesius (sausį ir vasarį) ir metų ilgis prilygo 354

dienoms. Nuo 451 metų pr. Kr. norėta mėnulio metus prilyginti saulės metams, todėl kas antri metai gavo papildomai po vieną mėnesį, kuris buvo pavadintas Marcedonius.

Ir vėl negerai, nes metai pasidarė perdideli. Išlyginimui laikas nuo laiko išmesdavo tą papildomąjį mėnesį, bet be jokios tvarkos ir taisyklės. Kalendorius pakriko dar ir dėl kitos priežasties. Kalendoriaus tvarkymas priklausė kunigų kolegijos pirmininkui, vadinamam Pontifex Maximus. Šie ponai nevisada turėjo pakankamą žinių kaip reikalinga kalendorių tvarkyti, o kartais jie tyčia trumpino metus, kad su naujais metais greičiau įplauktų mokesčiai. Dėl šų priežasčių kalendorius visiškai susimaišė ir pastovaus metų skaičiavimo lig ir nebūta.

Tvarką įvedė Julius Cezaris (100-44 m. pr. Kr.). Jis paėmė pagrindą egiptiečių metus (vadinasi, saulės metus), ir su Aleksandrijos matematiko ir astronomo Sosigeno pagalba, įvykdė 46 m. pr. Kr. kalendoriaus reformą. Tuo metu Romos kalendorius buvo 90 dienų atsilikęs nuo tikrųjų saulės metų. Tas 90 dienas teko naujai priskaičiuoti ir 46 metai turėjo 444 dienas. Sekantieji metai buvo jau normalūs su 365 d., o kiekvienai ketvirtieji metai gauna dar po vieną dieną.

Senatas Cezaris pagerbė tuos, kad jų vardą pavadino septintąjį mėnesį. Imperatorius Augustas dar sykį patvirtino šią reformą, — ir jo garbei 8-tas mėnuo gavo Augusto vardą.

Ši pataisyta kalendorių ir metų skaičiavimo tvarka vėliau perėmė popiežiai, nes nuo 383 metų jie turėjo tą Pontifex Maximus titulą. Jiems priklausė ir kalendoriaus tvarkymas.

Nors Julijoniškas kalendorius ir buvo visų tiksliausias, bet ir jame yra mažytė klaida, kuri su

laiku išaugo į dienas. Reikalingas toks, kad skirtumas tarp Cezario metų ir tropinių metų sudaro 11 min. 14 sek., tai per 128,3 metų lygu vienai dienai. Jau 325 m., kai 21. III. įvyko Nikėjos susirinkimas, prabėgo beveik 3 dienos (tiksliau 2 d. ir 21,5 val.). Vėl teko klaidą atitaisyti.

Buvo aišku, kad su laiku vėl pasidarys skirtumas. Daug žmonių kėlė naujos kalendoriaus reformos klausimą.

Johannes de Sacrobosco — parašė 1232 m. disertaciją apie kalendoriaus pataisymą;

Mikalojus iš Cusos — parašė 1436 m. "De reparatione kalendarii";

Regiomontanus (Mueller) — astronomas, popiežiaus pavestas pradėjo kalendoriaus reformą, bet mirė nebaigęs darbą (1436-1476).

Kopernik — buvo užklaustas dėl jo nuomonės šiuo reikalu. Tvirtino, kad saulės metai dar nėra tiksliai nustatyti ir todėl jis negali duoti tinkamo patarimo (1473-1543).

Pagaliau, 1563 m. Tridento susirinkimas paprašė popiežių Grigalių XIII įvykdyti kalendoriaus reformą. Šis darbas buvo pavestas italų mokslininkui Luigi Lilio, tačiau baigtas jo brolio, nes Luigi nebaigęs darbą mirė 1576 m. Popiežius leido visą medžiagą įvairiuose universitetuose patikrinti ir po to išleido 1582 m. savo "Inter Gravissimas".

Nuo 325 m. iki 1582 m. ir vėl pasidarė skirtumas, — senas kalendorius atsiliko lygiai 10 dienų. Atitaisyta tuo, kad po spalio mėn. 4 d. 1582 metų sekė iš karto spalio 15-oji diena.

Ateityje tokiom klaidom išvengti nustatyta, kad iš šimtmečių tik tie metai yra keliamieji, kurie dalinasi iš 400, taigi, keliamieji mus 1600, 2000, 2400 ir t.t., Kai 1700, 1800, 1900, 2100 ir t.t., laikomi paprastais metais. Taisant šią taisyklę gaunama labai mažas nesutapimas, būtent, tropiniai metai yra tik 26 sek. trumpesni. Sekantis vienos dienos iš-

taisymas reikalingas tik 4905 metais, nes laikotarpiu 3323 iš 26 sekundžių per metus susidaro viena diena. Žinoma, jeigu veiktas pats kalendorius.

Gregorianiškas (Grigaliaus) kalendorius pirmiausia buvo priimtas katalikiškųjų kraštų — Italijos, Ispanijos ir Portugalijos, Danija ir Olandija priėmė jį 1701 m. Didž. Britanija — 1752 m., Švedija — 1753 m., Vokietija kartu su Danija, o Prūsija — 1775 m., Bulgarija tik 1946 m., o Sov. Rusija — 1918 metais.

Bet šiandien kalendoriaus reforma vėl darosi aktuali, nes senasis neapatenkina mūsų dabartinio gyvenimo sąlygose.

Jungtinės Tautos rimtai svarsto klausimą metus padaryti iš 10 mėnesių, kurie būtų lygūs 36 dienoms, arba 6 savaitėms po 6 dienas.

NAUJŲ METŲ PATARIMAI

Naujų Metų dieną romėnai dirbdavo bent vieną valandą, kad turėtų per visus metus darbo.

Airiai Naujų Metų dieną labai daug valgo, kad metų bėgyje neturėtų maisto trūkumo.

Valonai tą dieną neišleidžia nė vieno cento, kad per metus neturėtų išlaidų.

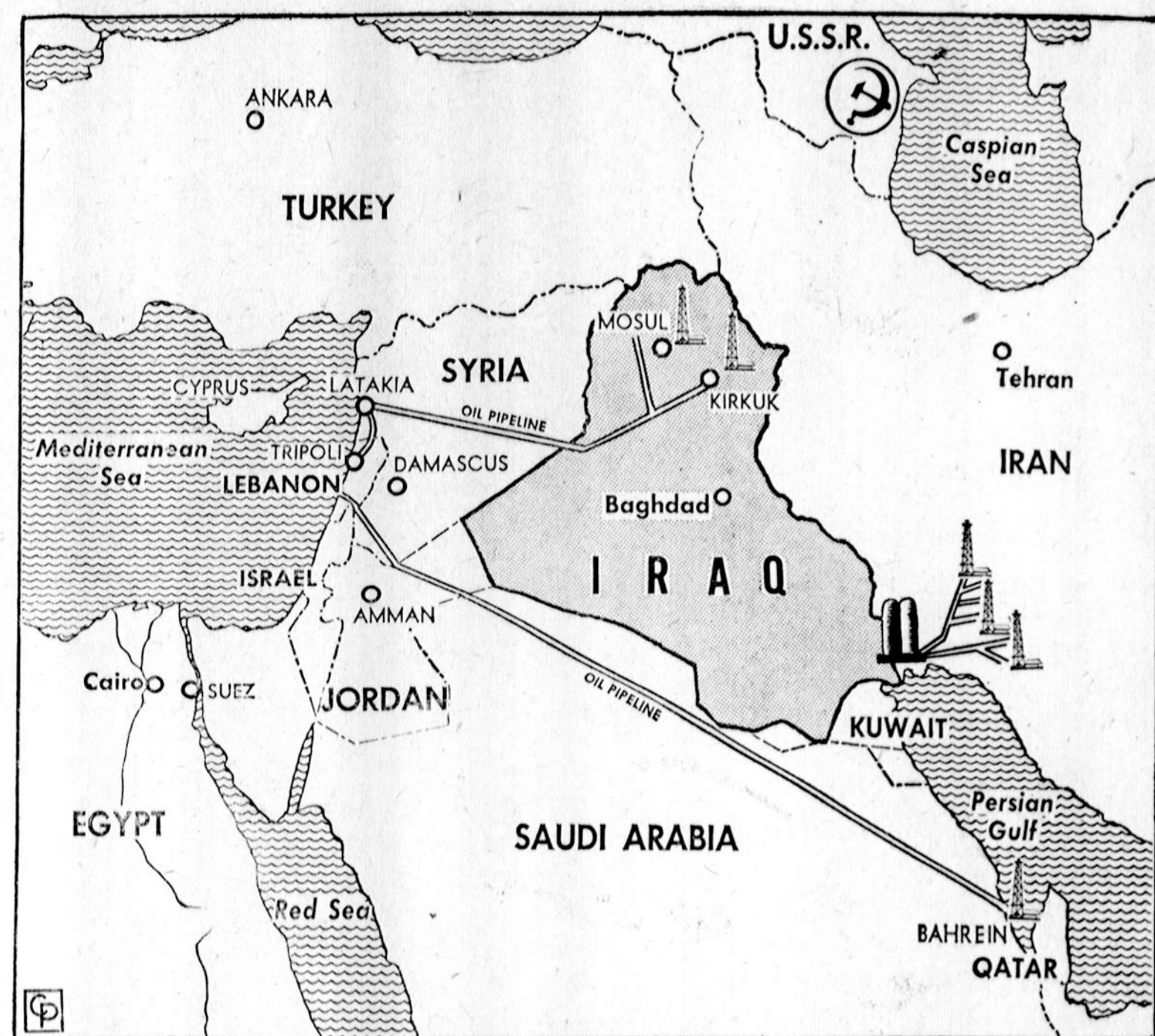
Japonai Naujų Metų dieną neiškuoja, kad neiškuotų tais metais laimės. Be to, jie ant durų iškabina omara, kuris turi išlenktą nugara, tikėdami, kad sušilauks giles senatvės.

Kinai vaikščioja visą naktį su žibintuvais ir triukšmą keliančiais instrumentais, norėdami tuo apsiginti nuo pikty dvasių. Tik sausio keturiolika, vadinamą "žiurkių vestuvių naktį", jie gula labai anksti, kad žiurkėms netrukdytų švesti vestuvių, ir tuo būdu nesusilauktų jų keršto per visus metus.

Heseničiai (Vokietijoje) valgo tą dieną baltą kopustą, tikėdami, kad dėl to jiems nepritrūks sidabrinų pinigų.

Bohemai stengiasi dalyvauti ragany šaudyme, bijodami, kad raganos nepadarytų jiems daug nemalonumų.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą ir būsi geriausiai informuotas apie tarptautinę padėtį.

Irake birsta nauji konfliktai, kurie gali turėti daug įtakos krašto atečiai. Aštrėja santykiai tarp naserininkų ir komunistų. JAV vairs. pasekr. William Reuntree, kuris neseniai lankėsi Bagdade, yra įsitikinęs, kad premjeras Kassem norėtų laikytis neutralumo linijos. To siekdamas, pradėjo bendradarbiauti su komunistais ir priėmė rusų ginklus ir technikus. Tačiau iš tos draugystės kyla pavojus, kad komunistai gali užvaldyti nafta turtingą Iraką ir įsistiprinti pačiam Vid. Rytų centre.

CHICAGO

GRAZIAI PASIRODĖ CHICAGOS TAUTININKAI

Lietuvių Taut. Sąjunga Chicagoj šiemet ieško naujų kelių ir būdų Sąjungos veikimui pagyventi ir vienminčių konsolidacijai pakelti. Jie suruošė puikiai nusisekusį susipažinimo balių. Dalyvavo gausus būrys Sąjungos narių bei pritariančių. Balis praėjo pakilioji nuotaikoj. Be muzikos, šokių ir dainų, baliai daug šeimos jaukumo ir malonumo teikė gausus, gražiai ir skaniai pagamintų lietuviškų valgių bufetą.

Lietuvių Taut. Sąjungos Chicago valdyba taria nuširdyti ačiū žemiau išvardintoms ponoms už malonų bendradarbiavimą, už paaukotus produktus bufetui ir už gardžių valgių pagaminimą: p.p. Bakšienė, Bartkienė, Biežienė, Bivainienė, Betkauskaitė, Budreckienė, Jurkūnienė, Jakubauskienė, Karlovienė, Kasniūnienė, Mažikiene, Musteikiene, Paplėrienė, s. A. Banionis, ps. J. Baub-

DETROIT

Naujų Metų sutikimas

Amerikos Lietuvių Radijo Balso Klubas ruošia gražų Naujų Metų sutikimą, kuris bus Maso-ny salėje, Hubbard ir Beagly gatvių kampas. Šokiams gros geras orkestras.

Skiltininkų kursai

Šiuo metu vyksta "Baltijos" skautų tunto skiltininkų kursai. Kursams vadovauja s. V. Pauza. Instruktorijauja: tėvas dr. T. Žiūraitis. O. P., s. Jūrātė Pečiūnienė, s. A. Banionis, ps. J. Baub-

Jys, ps. D. Dulaitis, ps. A. Manliūnienė, B. Silūnienė, Šimkuvienė, Šošienė, Valantinienė, Vėbrienė, Vilutienė, Talatkepsienė, Zubrienė, St. Mankui ir už pagaminimą p. Stankuvienė.

Taip pat Sąjungos Valdyba nuosirdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie baltiaus organizavimo bei paruošimo ir visiems baltiaus dalyviams už atsilankymą.

J. Dauparas

Vakaras

L. S. K. Kovas kruopščiai ruošiasi vakarui su menine programa, kuris įvyks sausio 17 d. Hispanos Unidos salėje.

Parėmė

Birutės Karių šeimų Moterų Draugija Lietuvius žurnalui paaukojo 25 dol.

Sunkiai susirgo

Senas lietuvis ateivis, prekybininkas Jonas Nakas sunkiai susirgo ir paguldytas Fordo ligoninė.

Padėka

Lituanus Remti Komitetas dėkoja visiems, prisidėjusiems prie Lituanus žurnalui remti vakaro suruošimo.

AUKOS LAISVĖS KOVŲ MUZIEJUI

Laisvės Kovų Muziejaus ir žuvusiems Paminklo Statymo Komitetui plaukia stambios aukos. Muziejaus atidarymo metu suaukota 107 doleriai. Po 100 dolerių aukojo: dr. L. Kriauceliūnas, dr. Pr. Jaras, J. Lieponis ir Birutės Moterų Dr. Jos Chicago skyrius. Vienas 100 dol. aukotojas prašė pavardės neskelbti. Po 25 dolerių aukojo: L. L. K. Invalidų Dr. Jos Valdyba, J. Bagdavičius, J. Karvelis, A. Rudokas ir LVS Ramovė Hartfordo skyrius.

Aukas prašoma siųsti šiuo adresu: The Lithuanian Veterans Association "RAMOVĖ", Inc., Account No. 106157, Crane Savings & Loan Ass., 2555 W. 47th St., Chicago 32, Illinois, U. S. A., arba Komiteto išdėminkui: J. Tumas, 4518 So. Talman Ave., Chicago 32, Illinois, U. S. A.

Aukotojų pavardės ir komiteto darbai bus skelbiami spaudoje.

Vasario 16 Gimnazijos Mokytojų Taryba sveikina visus gimnazijos geradarius, globėjus ir rėmėjus Naujųjų Metų progą ir linki jiems sėkmės ir laimės ateities gyvenime.

Mokytojų Taryba tikisi, kad ir ateinančiais metais bus galima tęsti mokymą ir auklėjimą jaunosios lietuviškos kartos, gyvenančios Vokietijoje.

I šią gimnaziją buvo sudėta tiek daug finansinių išteklių ir tiek daug rūpesčių, kad pradėtas ir jau kelis metus vykstant lietuviškos institucijos darbas turėtų būti užtikrintas ir ateinančiais metais.

Mokytojų Taryba su pasitikėjimu žiūri ir ateitį ir kartu dėkoja už suteiktas aukas.

Vasario 16 Gimnazijos Mokytojų Taryba

DIRVOS TALKA

Mums būtinai reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujais prenumeratoriais, mes negalėsime Dirvos leidimo dažninti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaito.

2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.

3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.

4. Prisidėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Vėsi, kurie atsisų bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul gruodžio ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šeima didinti.

Talką vykdydami naudokitės čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

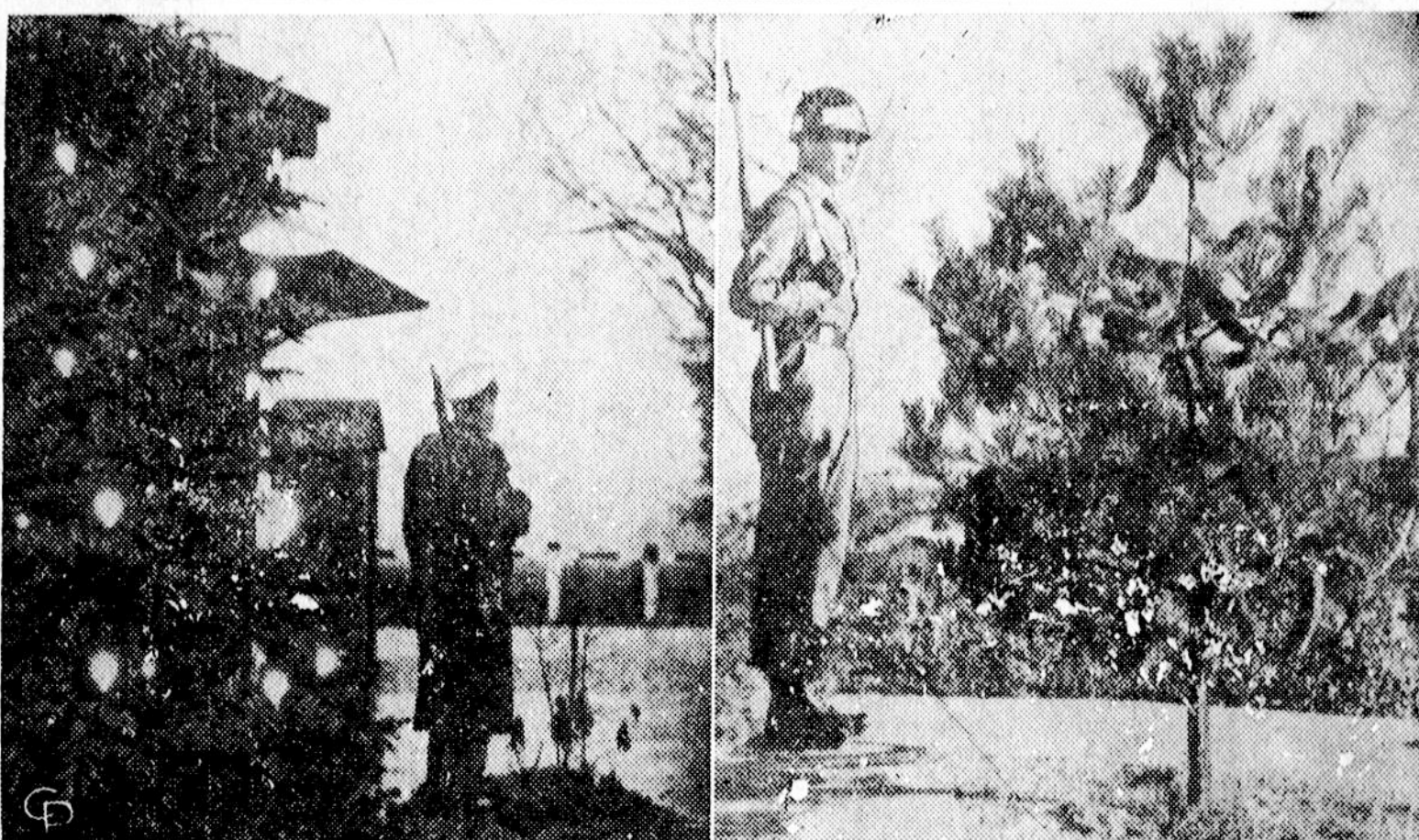
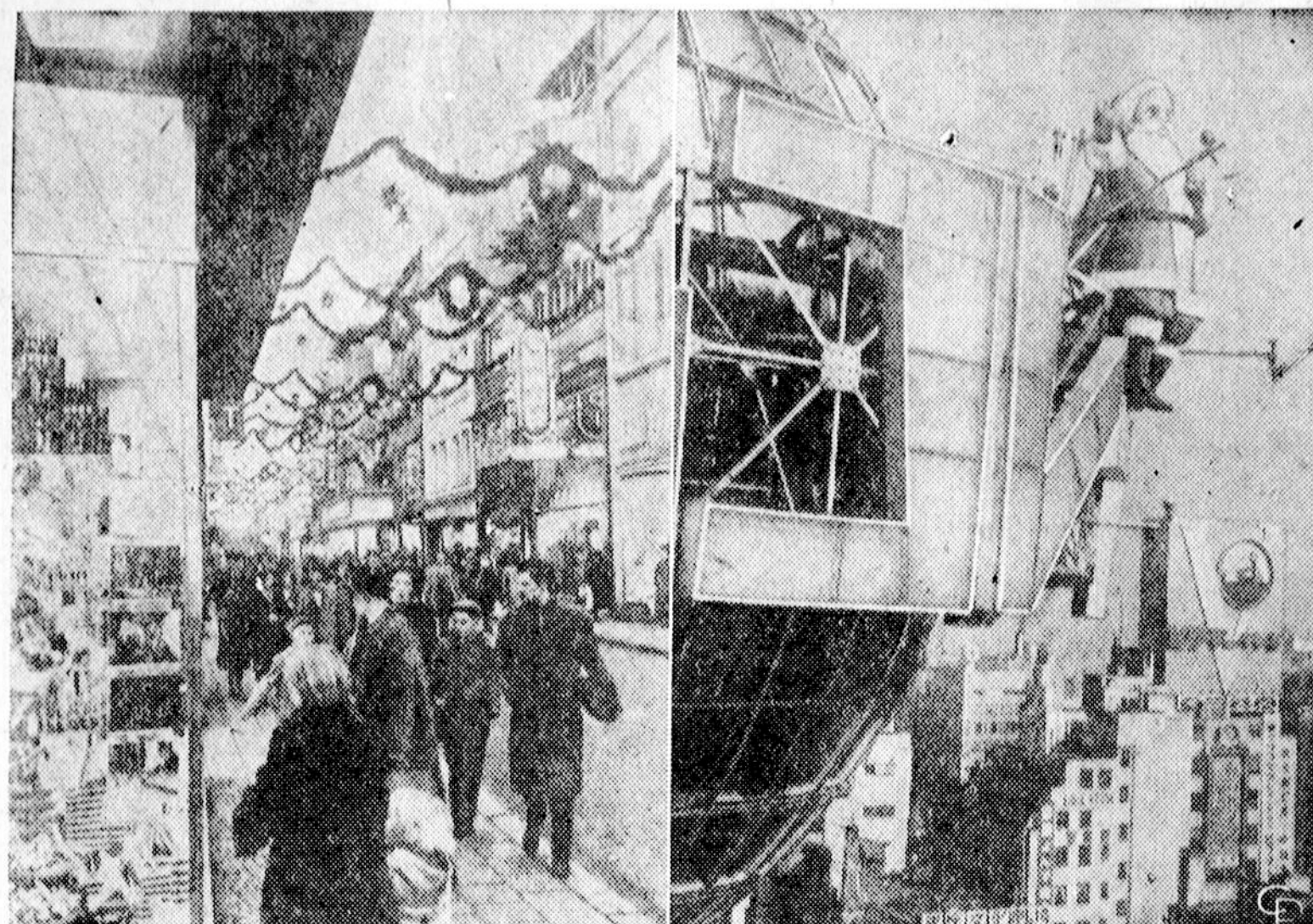
Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašomą siųsti Dirvą užsakė _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokestį.

Taikos ir ramybės linkėjimai geros valios žmonėms Kalėdų švenčių metu skamba visame pasaulyje, bet tik... iki komunistinių kraštų. Viršutinės nuotraukose: Kalėdoms pasipuošę Vokietijos ir Japonijos miestai; apačioje: sargybos budi Vak. Berlyne ir Korėjoje.